

Nu este
deloc ușor
să zbori
fără aripi

SALA
DE
LECTURĂ

Flacăra

SĂPTĂMÎNAL
DE OPINIE,
POLITIC,
SOCIAL ȘI
CULTURAL
● fondat 1911

Anul I (Serie nouă) ● Nr. 31 ● Miercuri 1 august ● Ediție internațională: 1 VIII – 8 VIII 1990

Sapientii sat!

Fotografie de PAUL AGARICI ■

CINE-I ÎN SPATELE NOSTRU?

Până la evenimentele din decembrie 1989, printre cei care s-au ridicat împotriva totalitarismului, a jignirii omului de către om, au fost mulți fără nici un sprijin din afară sau dinăuntru. Unii au plătit cu viața sau cu ani grei de închisoare, fără să li se știe măcar numele. În timp ce alții, avînd o protecție ce nu putea fi trecută cu vederea, au scăpat cu bine și azi sînt cunoscuți de o întreagă lume.

Nimic nu pare să se fi schimbat.

În spatele unora dintre cei care acționează azi – aflați la putere sau în opoziție – se găsește un ajutor al cuiva care le îngăduie să acționeze cu dezvoltură, fără nici o teamă, știindu-se întotdeauna la adăpost de orice primejdii.

Uneori, mă uit în urma mea și a colegilor mei și nu știu dacă să mă bucur sau să mă-nfior când îmi dau seama cît sîntem de singuri, numai cu conștiința noastră.

GEORGE ARION ■

S-a constituit

UNIUNEA ZIARIȘTILOR
DEMOCRAȚI DIN ROMÂNIA

— pagina 2 —

Cine-i apără pe polițiști?

— paginile 6 – 7 —

A
vietii
cheie

— paginile 8 – 9 —

Arta de a
confectiona
proces

— pagina 11 —

Am vîndut
ziare
cu Ceaușescu

— pagina 12 —

PROCESELE NOASTRE

De la 22 decembrie încoace în România au avut loc mai multe procese, să le zicem, de răsunet. O altă încadrare nu le putem face, întrucât, așa cum Ceaușescu n-a organizat nici un proces politic și deci n-a produs deținuți politici, ci i-a băgat pe toți adversarii regimului său fie la delincvenți de drept comun, fie la nebuni, așa și stăpînirea noastră fesenistă i-a încadrat pe toți cei ce-au fost judecați ori sînt în curs de judecare la diferite articole din Codul penal fără legătură cu politica, mai ales la genocid. Însă ar fi gîsit să se creadă că procesele au fost toate la fel, trase la indigo. Cu toate că în pregătirea lor s-a folosit același șablon, evoluția evenimentelor, a psihologiei colective, a ciocnirilor de idei, de interese, de patimi, a luptei pentru putere, a opiniei publice, înțelepciunea și potolirea resentimentelor, consecința a surgea timpului, au făcut să se observe diferențe notabile de la un proces la altul.

Au fost mai întîi Ceaușeștii, cei doi, el și ea. Unele fragmente din filmul procesului și al execuției le-am văzut cu toții la televizor. (Cînd anume o să vedem filmul complet nu știm. Din film lipsesc multe lucruri, în primul rînd execuția însăși. Pentru că, desigur, n-a crezut nimeni basmul de-adormit copiii cu teminarea casei exact cînd cei doi erau puși la zid și cu indisciplina militarilor care, chipurile, au tras fără ordin și operatorul a ratat scena; din două una: ori Ceaușeștii n-au fost împușcați unde se preînde — pentru aceasta pledează și absența urmelor de gloanțe pe perete —, și atunci execuția e posibil să nu se fi filmat, ori condamnații și-au găsit sfîrșitul la zidul galben-portocaliu, și atunci secvența există și sînt șanse de a o vedea cîndva). Procesul a fost așa cum a fost, o încropeală. M-am numărat printre cei care atunci au considerat că s-a procedat bine recurgîndu-se la judecata sumară și executarea imediată. Da, dar atunci luasem de bune cele spuse de domnul Brucan la televizor, cum că „teroriștii” fuseseră pe punctul de a birui armata română, pentru că atunci și eu, ca toată lumea, credeam în existența teroriștilor. Abia după ce cacealmăua a ieșit la iveală, ne-am dat seama cu toții că uciderea Ceaușeștilor s-a făcut din cu totul alte rațiuni decît pericolul înfrîngerii armatei române. Avînd în vedere cele ce le știm acum, procesul Ceaușeștilor poate fi caracterizat drept procesul-simulacru.

Au urmat „cei patru”, Postelnicu, Mănescu, Dincă, Bobu. Caz tipic de punere în scenă, fiecare protagonist și-a învățat rolul dinainte. Acuzații, obedienți, cooperanți, umili, slugarnici, jalnici, recitau cu sîrg ceea ce se convenise să spună, dar uneori (din punctul de vedere

al organizatorilor procesului) mai dădeau și cu bita-n baltă, o mai luau pe arătură, și atunci președintele îi oprea fără menajamente și ei pricepeau c-au greșit și își inghițeau vorbele. A fost acesta procesul regizat.

La Timișoara a avut loc un proces-spectacol. Cei din boxă au adoptat, uneori cu umor și maliție, următoarea atitudine: ori fi ei unii securiști vinovați, de la caz la caz, de un abuz sau altul, o fi ea securitatea, în ansamblul ei, vinovată că l-a slujit pe Ceaușescu și nu s-a revoltat în bloc împotriva lui, dar de aici și pînă a i se pune securității în circă morții de la Timișoara e cale lungă; pe timișoreni nu i-au omorît securiștii. Acest punct de vedere n-a putut fi combătut eficient.

În sfîrșit, acțiunea de la Sibiu împotriva „prințorului” poate fi numită procesul contraofensivei avocațești, iar cea de la București, care nici n-a început de-adevăratelea, împotriva foștilor membri ai cepeex, procesul KO-ului obținut de apărare.

Se știe că în afară de acestea, au mai fost, mai sînt și vor mai fi și alte procese, cu acuzați mai de marcă sau mai mărunți. Toate aceste procese ne produc un sentiment acut de nemulțumire, de insatisfacție. Praf în ochii oamenilor. Pentru că normal ar fi fost să se fi făcut (și normal este să se facă, intrucît se poate și de acum înainte) procesul sistemului, procesul bolșevismului dejisto-ceaușist, pentru că anume acest sistem l-a negat decembrie 1989 și numai în acest înțeles cele întimplute atunci își justifică numele de revoluție. Însă negarea comunismului s-a făcut de către națiune, prin depășirea intențiilor celor care au acaparat puterea. Aceștia voiau doar o cosmetizare a comunismului, o „umanizare” a lui, lucru ce s-a dovedit imposibil oriunde el s-a încercat. Apropo de cîrmăcii de azi. S-a afirmat — și ei înșiși au lăsat să se înțeleagă acest lucru, în unele luări de poziție mai mult sau mai puțin ambigue, inclusiv în platforme și programe — că dacă la început intenția lor nu trecea dincolo de răsturnarea Ceaușeștilor și perestroicizarea socialismului românesc, ulterior ei au recepționat porunca vremii, s-au pătruns de ea și au renunțat la socialismul sulimenit în favoarea rînduierilor de tip occidental. Dacă-i așa, de ce continuăm s-avem parte de procese anoste, caraghioase, care pur și simplu nu ne interesează, și nu se face singurul lucru ce ar avea importanță, procesul sistemului, procesul comunismului în România, adică stringent-necesarul Nürnberg românesc?

ION D. GOIA ■

Uniunea Ziariștilor Democrați din România

Prin sentința nr. 1873 a Tribunalului sectorului 1 București în baza dosarului nr. 1850 P.J./1990, Uniunea Ziariștilor Democrați din România a dobîndit personalitate juridică. U.Z.D.R. este o asociație neguvernamentală și independentă de orice partid politic, reunind toate categoriile de publiciști din presa scrisă și audiovizuală, cu cetățenie română sau de origine română, care desfășoară o activitate constantă în acest domeniu și promovează valorile și principiile democrației. În U.Z.D.R. se poate înscrie, individual, orice ziarist care,

prin mijloacele specifice profesiei, acționează pentru respectarea drepturilor fundamentale ale omului, pentru libera circulație a informației.

Relații privind înscrierea în U.Z.D.R. puteți obține la: revista „Flacăra” (telefon 17 38 10), revista „22” (14 15 25), gazeta „Timpul” — Iași (981/17430) și ziarul „România liberă” (17 60 10/inter. 1621).

Conferința Națională a U.Z.D.R. va avea loc în a doua jumătate a lunii august, în București, la o dată ce va fi comunicată prin intermediul presei centrale și locale.

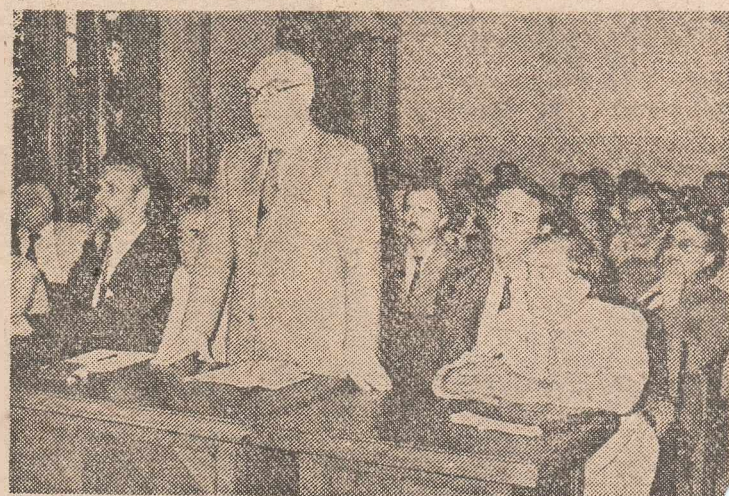
Comunicat către toți cei interesați

Uniunea Ziariștilor Democrați din România comunică pe această cale protestul său față de atacurile calomnioase, limbajul suburban și vulgaritățile folosite în articolele publicate de gazeta România Mare. Membrii grupului de inițiativă se desolidarizează de o asemenea modalitate agresivă de a concepe și exercita dreptul la exprimare liberă. Ea este de natură să compromită rolul și onoarea acestei profesii și să prejudicieze grav

drepturile ziariștilor, cîștigate după 22 decembrie 1989.

Comitetul de inițiativă al Uniunii Ziariștilor Democrați: ROMANIA LIBERĂ — Petre Mihai Băcanu; 22 — Gabriela Adameșteanu; — EXPRES — Cornel Nistorescu; FLACĂRA — George Arion; CUVINTUL și AMFITEATRUL — Radu G. Teposu; ZIG-ZAG — Ion Cristoiu; LUCEAFĂRUL — Laurențiu Ulici; CONTRAPUNCT — Liviu Ion Stoiciu; ROMANIA LITERARĂ — N. Manolescu; ROMANIAI MAGYAR SZÓ — Róman Győzo

Constituirea PNL — aripa tinăra

P.N.L. — aripa tinăra s-a constituit în partid de sine stătător. În fotografie: aspect de la înscrierea noului partid la Tribunalul Municipiului București

Operațiunea Satele Românești continuă

ATELIERELE DEMOCRAȚIEI

În timp ce guvernele și instanțele publice internaționale (C.E.E., Consiliul Europei, T.T.D.) au blocat creditele sau ajutoarele economice și cultural-științifice stabilite pentru România ca urmare a evoluției situației politice din țară, Operațiunea satele Românești (O.S.R.) își continuă, în felul ei, acțiunile spre România. Alături de poporul român încă din perioada Ceaușescu, O.S.R. a ținut să se demarșeze simultan atît de derapajele regimului român cît și de atitudinea Occidentului. Fidelă misiunii sale, O.S.R. și-a spus limpede și răspicat punctul de vedere asupra situației din țară într-o scrisoare deschisă adresată șefului Guvernului. De la bun început, O.S.R. a practicat o diplomatie a sincerității și bunului simț (v. de ex., Proclamația de la Cluj, 13.5.90).

Trebuie suspendată O.S.R. pentru că noua putere din România dezamăgește? — se întrebau unii. Nu, răspunde O.S.R. într-un interviu din

Nouvelle Gazette (12.07.90): „Noi nu vrem să reconstruim un zid care a fost atît de greu de dărîmat. O.S.R. nu ajută guvernul român, ci pe români înșiși. Menținînd și continuînd contactele personale, sperăm să dăm exemplul unei democrații practice, reale”. De fapt, în 7 luni, O.S.R. a adus ajutoare în valoare de 100 milioane dolari, de la sat la sat, de la om la om. Mai ales în domeniul medical, școlar, cultural, sau agricol. Unele comune au efectuat deja 4—5 trasee! A fost corectă opțiunea O.S.R.? Considerînd O.S.R. ca parte integrantă din ființa noastră, răspunsul, socotim, nu poate fi decît unul singur.

Nu este deci de mirare că pînă azi coordonarea O.S.R. a fost deja răsplătită de români: Operației i s-a atribuit premiul „Flacăra”, iar inițiatorii ei sînt cetățeni de onoare ai Clujului. Acești inimoși belgieni sînt la o vîrstă la care omul crede în ceea ce face cu tărie și curățenie sufletească; ei cunosc problemele noastre

mai bine decît mulți alții. Arhiva lor informatizată, de exemplu, este un model de o utilitate inestimabilă. Ca pe niște adevărați prieteni ai românilor, derapajul politic din ultimele luni i-a durut mult.

Guvernul român, căruia i se reproșează că ezită pe drumul său spre democrație, a invitat — prin persoana dlui A. Severin, ministru — și cu ocazia vizitei pe care reprezentanții ai O.S.R., însoțiți de parlamentari europeni, au făcut-o la București (9.7.90, vezi Flacăra 29, 18.07.90) — pe animatorii O.S.R. „să vină să facă această democrație ei înșiși”. În acest context, al unui dialog real, de pe poziții egale, trebuie plasată organizarea și desfășurarea Ateliereleor Democrației la sfîrșitul lui august în București, manifestare prin care partenerii români și occidentali ai societății civile se vor întîlni pentru a face bilanțul activităților lor, pentru a degaja cîteva idei-far, idei practice de materializare a spiritului și spiritului de democrație care pulsează sau

germinează în fiecare din noi. Un eveniment sperăm salutar pentru societatea română, în căutarea unei serii de acțiuni pozitive în cascadă, ca o reacție în lanț, care să-i permită să stabilizeze cursul luptei pentru democrație. Ne miră, cu atît mai mult, reacția, oarecum epidermică, apărută sub pana lui Gil Zamfir în „Azi” (19.07.90), prin care se pune sub semnul întrebării continuarea O.S.R., ba mai mult, se sugerează că azi, cînd are loc „o democratizare a bazei și suprastructurii României contemporane”, prezența ei ar „afecta unele trăsături specifice societății românești”. Dar să lăsăm în grija satelor noastre și a celor cu care s-au înfrățit aprecierea oportunității, în timp și spațiu, a Operațiunii.

În ce ne privește, O.S.R. s-a reîntors la București pe 20—22 iulie pentru a demara organizarea Ateliereleor Democrației sus-menționate. În acest sens, au avut loc contacte fructuoase cu Ministerul Culturii, care patronează acțiunea, și cu toți coorganizatorii ei, și anume Liga pentru Apărarea Drepturilor Omului din România și revista „Flacăra”. Mai participă Ministerul Învățămîntului, cel al Agriculturii și Mediului Înconjurător, organizații studențești, Fundația Cul-

turală Română etc. În plus, s-a convenit ca o permanență a O.S.R. să fie instalată la București în august pentru a servi ca interfață spre străinătate. Sînt așteptați peste 200 participanți străini. Radioul și TV române vor urmări de aproape pregătirile și restul. Cum se are în vedere și un concert în aer liber, timpul care ne rămîne la dispoziție pentru reglarea tuturor detaliilor este scurt, chiar foarte scurt.

Remarcăm că Atelierele Democrației mobilizează energii și participarea simultană și în colaborare armonioasă a numeroși factori de răspundere din Guvern și din ansamblul societății civile românești. Un exemplu căruia, sîntem siguri, îi vor urma și altele. Prin care să ne obișnuim să ascultăm și să ne înțelegem cu aproapele: oricine ar fi. Cum ziceau deja anticii atenieni: „Noi nu sîntem din aceia care cred că cuvintele împiedică, zădărnicesc acțiunea. Noi considerăm mai degrabă că este riscant, periculos de a trece la acțiune înainte ca discuția să ne lămurească asupra a ceea ce este de făcut”.

I. NEGRUȚIU ■
Bruxelles, 24.07.90.

(*) din Tucidide, Războiul din Peloponez.

În august, magazinele alimentare vor arăta cu totul altfel

declară domnul NICOLAE SAVU, directorul Direcției Aprovizionare, Desfacere și Transport din Departamentul Industriei Alimentare

— D-le director, mulți au privit hotărîrea guvernului de trecere a magazinelor alimentare specializate din rețeaua comerțului în cea a Ministerului Agriculturii și Alimentației, deci la producător, ca pe o soluție salvatoare în ceea ce privește aprovizionarea. A trecut ceva timp dar rezultatele nu se prea arată. Magazinele tot goale sînt. În afara celor puține preluate deocamdată de fostul Gostat — PRO-DAS — unde însă trebuie să faci ore întregi coadă. Ce se întâmplă, de fapt? În ce constă această preluare?

— Lucrurile au fost mai complicate dar în câteva zile ele se vor rezolva. Inițial principiul a fost să luăm ceva, dată fiind rezistența comerțului care nu prea vroia să se despartă de aceste magazine. Am inventariat totul — despre Capitală vîrăbesc, pentru că în țară n-au fost și nu sînt prea multe probleme de acest fel — și am preluat pînă la această oră 120 de unități carne și produse din carne, 360 centre de pline au trecut la fabricile respective, 67 de centre lapte sînt ale întreprinderii de Industrializare a Laptelui, 27 de unități care vînd peste aparțin acum de întreprinderea de Industrializare a Peștelui Filaret. Departamentul Gostat luînd 70 de unități.

Ne-am străduit să scurțăm cît mai mult timpul preluării. E vorba de inventarierea obiectelor de inventar, a mărfurilor. Nu vom închide magazinele pentru igienizare. Vom face treaba asta din mers. Ca, de altfel, rețușurile, repararea mobilierului și a vitrinelor frigorifice. Diferența de aprovizionare se va simți imediat.

— Spuneți-mi, în ce a constat rezistența comerțului?

— Ne-am trezit că, peste noapte, unele magazine specializate au devenit mixte. Au fost introduse în unități de carne, lapte etc., băuturi, țigări și alte produse. Și în București, și în țară.

— Într-adevăr, din unele intervenții, în special ale sindicatului liber din comerț, se simte nemulțumirea și o anumită neliniște în urma hotărîrii

guvernului. Nemulțumire deoarece comerțul de stat pare a fi acuzat de situația aprovizionării și teamă din cauza nesiguranței locului de muncă. Totuși, întreb și eu, aprovizionarea o făcea industria. Care e adevărul?

— Uitați cum stau lucrurile. În acest moment, pe întreaga țară avem un stoc de 40 000 tone carne, 4 500 tone fiind în București, și 14 000 tone pește. Capitala poate fi aprovizionată cu 300 tone carne pe zi, fără preparate, dar rețeaua comercială nu ia decît 225 tone. Cauza este lantul frigorific. În trecut, nefiind marfă, întreținerea și funcționarea vitrinelor frigorifice au fost complet neglijate. Situația asta s-a perpetuat ani de zile. Ea a creat și obișnuința păgubitoare, o anumită inerție. Trebuie înțeles că noi avem posibilitatea să punem la punct acest lanț frigorific. Industria are foarte buni specialiști, ne descurcăm mai bine cu piesele de schimb, unele realizându-le în atelierelor noastre. Și mai este apoi sistemul de comenzi. Comenzile făceau un lung drum de la magazin la producător. Acestea trimiteau comenzile la un merceolog al întreprinderii comerciale, aici erau centralizate și apoi se făcea comanda. Legeam acum comenzile magazinelor de fabricile producătoare, pentru ca acestea să fie aprovizionate la cerere, imediat ce rămîn fără marfă. În fiecare fabrică va exista un dispecer de serviciu care va cunoaște în permanență cererea. Veți vedea, lucrurile se vor schimba rapid.

— Ați mai spus-o, dar parcă n-ajunge. Ce se va întâmpla cu oamenii din magazinele preluate?

— Firește, vor rămîne aici. Ba, probabil, va trebui să mai angajăm. La ora actuală fiecare întreprindere producătoare a făcut o instruire cu salariații din unități în ceea ce privește disciplina, ținuta, respectarea prețurilor etc. Evident, cistigurile vor fi mai mari. Pentru că vor fi produse. Vom plăti vînzătorii la

cotă procentuală. Dar se vor vedea și procentele.

— Vă întrerup. Dacă vor trece în industrie, n-ar trebui ca salariile lor să crească în consecință, existînd o diferență între comerț și industrie.

— Ba da. În mod normal vom aplica o salarizare uniformă.

— Din ceea ce spuneți mai înainte, referitor la stocurile de carne existente, nu rezultă că s-au produs și blocaje. Se vorbește și de stocuri de grăsimi.

— Așa este. Primul necaz ni l-au făcut cantitățile mari de grăsimi. Departamentul Chimiei nu l-a mai primit, deoarece chimia și-a asigurat un stoc încă din ianuarie cu materii prime din import. În Capitală avem aproape 1 000 tone slănină. Am luat însă măsuri. Topim slăcina sau o dăm la FNC-uri, grăsimi intrînd în rețetele lor. Nefăcîndu-se tăierile la timp s-a ajuns în situația asta. Intrînd în normal cu desfacerea însă, situația se va echilibra.

— D-le director, cînd credeți că vom avea magazinele promise?

— La începutul lui august. Deși probleme vor mai fi. Și nu puține. La pine și făină sînt încă zone, Maramureș, Gorj, Mehedinți, Brașov, unde, din cauza capacităților de producție insuficiente, nu se asigură făina la nivelul cerințelor. Sînt în construcție 3 mori noi și vor fi modernizate alte șase. Dificultăți sînt și în privința drojdiei. Acest sector a fost complet neglijat în ultimii 10 ani, cînd nu s-a construit nici o fabrică. Lipsa sticlelor, nereturnarea lor din rețea către fabrici creează, de asemenea, mari greutăți la desfacerea uleiului, a băuturilor răcoritoare, care și așa se produc sub nivelul cererii. Dar, ca să închei, veți vedea, preluarea magazinelor de carne am vorbit va schimba mult desfacerea produselor respective.

— Fie. Să așteptăm deci luna august.

RĂZVAN BĂRBULESCU ■

Fotografie de GABRIEL BUGNAR ■

ȚĂRANII DIN BEIUȘ LA PARIS

N-am știut, pînă acum, că țărani Franței sînt excentrici și vor să secere grîul, să-l treiere cu batozele ori chiar — demonstrativ — să lovească spicele din snop cu imblăgiul chiar pe Champs Elysées, bulevardul model și al înaltului lux parizian din apropierea Arcului de Triumf. Dacă-i pe așa, atunci și truditorii pămîntului țării Beiușului ar fi îndreptățiți, după ce au desființat colhozurile nerentabile românești numite **ceapeuri**, să arate măcar o zi! — în centrul Bucureștiului, hai, să zicem chiar în Piața Universității — cum se prezintă culturile de porumb, de cartofi, lanurile de secară și grîu și căpițele de fin înmiresmat. De pildă, Petru Ciupa din Sebiș, care și-a îngrășat cu 20 de cărufe de gunoi de oaie un hectar de pămînt în locul numit Ordăsească, ar avea ce să prezinte la București! Un gorun viguros, mîndru de a fi scăpat din sclavia colhoznică și care-ți mîngie inima și ochiul și fără fir de buruiănă la poale! Cîmpul se prezintă ca o farmacie și niciodată din 1962 încoace nu s-au mai văzut atîta țărani — femei, bărbați, copii și chiar bătrîni — la muncă. Ca într-un „război” de apărare a neamului, cînd se ridică întreaga suflare a satelor. Maria Clonda îmi povestește că numai două femei în vîrstă, paralizate la pat, și un mos venerabil de 90 de ani au mai rămas în sat. Desființarea colhozurilor nerentabile din țara Beiușului a avut consecințe benefice pentru noi orășenii: la piață prețul grîului și porumbului a scăzut, s-a micșorat cu mai mult de jumătate, prețul unui

kg. de carne de porc și de vițel. Slabele vite faraonice de altădată nu le-ar mai recunoaște acum în satul Sebiș ca și în alte sate, ca de altfel, nici Iosif cel din Biblie, talmăcitorul viselor împărătești. Și este numai un modest început!

Dar cum țărani români au fost și rămîn modești, ei nu se duc nici la București și nici la Paris. În schimb, vine Parisul la dînsii. „Decolectivizarea” pămînturilor care au aparținut fostelor **ceapeuri** alimentare și secularul vis al țărănilor români „Noi vrem pămînt” (Nous voulons la terre!) au fost surprinse magistral în articolul „Pămîntul și crucea” (La terre et la croix) în cea mai importantă revistă financiară a Franței „Valeurs actuelles”, din luna mai a.c. sub semnătura publicistului Victor La Serté. Țăranii Beiușului au de ce să fie mîndri. Întreaga Franță le cunoaște tradițiile ancestrale, dorința de a avea pămînt, setea de demnitate umană și hărnicia. Le Champs Elysées pentru țărani români rămîne pămîntul patriei. Aici se petrec faptele lor legendare, chiar dacă victoriile lor din fiecare anotimp nu sînt consemnate în analele istoriei. Tot așa, după cum soarele strălucește în aproape fiecare zi, fără ca să se trîmbeze în cele patru zări acest act de „eroticism”. Badea Cîrțan din Transilvania s-a dus pe jos pînă la Roma să-și vadă străbunii și a adormit, frînt de oboseală, lîngă Columna lui Traian.

Cînd se va duce țaranul român Petru Ciupa la Paris să împărtășească experiența sa țărănilor de pe Champs Elysées?

PAȘCU BALACI ■

ZVONURI ȘI DOLARI PRĂJIȚI

Există, pe cît am înțeles, profesioniști ai zvonului. Dar există și amatori, cu siguranță.

Pentru unii, dezinformarea are obiective precis conturate, fie acestea la vedere, fie ascunse și posibil de atins doar dacă glonțul coțeste pe după colț. Pentru ceilalți, zvonul se înalță, uneori la sublimitatea artei pentru artă și rămîne simplu prilej de delectare, un fel de sport pentru timpul liber sau o metodă sigură de-a face ca pauza de masă să mîncească cît mai mult din timpul orei de muncă.

Oricum, nici o gogoasă nu crește așa cum crește zvonul. El crește ca aluatul cu multă drojdie.

Ajunge o impresie, o părere, o șoaptă auzită în tramvai sau o replică rămasă d'n visul de azi-noapte. Mai mult nu trebuie. Restul apare de la sine și adevărul închipuit prinde contur așa cum, por-

nindu-se de la o măsă-fosilă, se reconstituie scheletul animalului preistoric. Lar pe măsură ce se înfiripă aievea, ciudatei vieții nu-i mai rămîne decît să dea din coadă. Zvonul nu cere bani, nici să-i dai de mîncare.

De curînd, la fabrica de încălțăminte „Pionierul”, din București, a fost grevă. Acesta nu e un zvon, ci o realitate. Tot așa cum printre greviști s-au vînturat și o seamă de zvonuri pe temeiul cărora anumite voci s-au ridicat pentru a formula revendicări. Bunăoară, că muncitorii de aici ar fi cazul să primească salariul în valută, așa cum au auzit ei că, se întâmplă într-o altă întreprindere de încălțăminte din București, numită chiar „București”. Întrebînd dacă a mers cineva să verifice temeinicia acestei afirmații, o muncitoare mi-a răspuns cîstît că nu s-a dus nimeni pînă acolo, într-adevăr, deși

întreprinderea „București” nici nu se află prea departe de „Pionierul”.

În clipa aceea, mărturisesc, m-am gîndit că este posibil ca la fabrica „București” să se fi cerut salariu în valută pe considerentul că unor oameni de acolo le-a ajuns la ureche că așa se procedea la „Pionierul”. Această bănuială s-a adevărit. Și iată ce am aflat în plus.

În primul rînd, de la directorul tehnic Constantin Căraivan am aflat că în legătură cu „Pionierul” au umbat vorbe nu numai privitor la faptul că salariul ar fi plătit în valută, ci și despre mărirea salariului sau a tarifelor și a normelor. În al doilea rînd, de la jurista Camelia Vochin, președinta comisiei sociale a sindicatului pe întreprindere, am aflat că isprava de a-și plăti oamenii în valută este pusă nu numai pe seama întreprinderii „Pionierul”, ci și a

altora. De exemplu, mi se spune, la un moment dat o muncitoare a cerut ca jumătate din salariu să-i fie plătită în valută, pentru că așa a auzit ea că se plătește, tot în București, la întreprinderea de Mecanică Fină. Camelia Vochin a făcut și ea ce-a putut: cum are un fost coleg de liceu, inginer la întreprinderea de Mecanică Fină, l-a sunat la telefon și acela l-a spus că nu-i adevărat.

Acestea sînt faptele. Să înțelegem că muncitorul român ar ține ca moneda națională să fie înlocuită cu dolarul? Desigur, nu, dar este posibil ca fapte de acest fel să marcheze declinul operei idioate a unor indivizi care de vreo șase luni încoace au tot avut grijă ca în mîntea unor concetățeni dolarul să fie asociat ideii de trădare de țară. Cu lei pe care i-a numărat de șapte ori cînd a luat salariul, românul a avut parte să-și cumpere prea multe răbdări prăjite și se prea poate să fi descoperit că există pe lumea asta lucruri la care el nu are acces decît dacă strînge ban peste ban, rupîndu-și cinci sau zece ani din viață, în

timp ce un „muncitor capitalist” reușește să cumpere același lucru cu salariul pe-o lună. Rămîne de văzut dacă printre răbdările prăjite se va număra și dolarul. „Oricum, zice directorul economic Petre Olteanu, ar fi nevoie mai grabnic de acele legi care să reglementeze viața întreprinderilor în condițiile economiei de piață. Pe ultimii cinci ani, noi am exportat marfă de 45 milioane dolari și 50 milioane de ruble. Am fi avut dreptul la 10 la sută din această valută. Întreprinderii l se cuve-neau, așadar, 4 milioane și jumătate de dolari și 5 milioane de ruble. Dar n-am primit aceste drepturi nici măcar în lei. Ar mai fi avut si oamenii noștri un ban cu care să plece într-o excursie și în orice caz ne-am fi putut cumpăra utilaje noi și piese de schimb. Ceea ce era și este cît se poate de necesar, fabrica fiind destul de învechită. Foarte multe lucruri de pe-aci datează din vremea lui Mociornița. Și, evident, dacă alții nu le-au înnoit, nu fostul patron e de vină!”.

DUMITRU CONSTANTINESCU ■

Nu mai acceptăm să fim striviți

Scrisoarea Melaniei Marcu, domiciliată în Tirgoviste, este expediată din Geoagiu-Băi, deci cuprinde fraze așternute „la cald”, dar bine temperate. Numai pentru că aceasta cuprinde 8 pagini n-o reproducem în întregime, ci vom sintetiza „plăcerile” concediului său.

Doamna Melania Marcu a cumpărat un bilet de odihnă și tratament de 20 zile la Geoagiu-Băi, pe care era menționat că va locui într-o garsonieră confort I la vila Sanda 2. La sosire a aflat de la Cazare că vilele cu garsoniere sunt ocupate. Așa că i s-a schimbat repartitia la hotelul Diana, camera 404, cu 2 paturi. Cum corespundența noastră era însoțită de fiica dinții de 6 ani, are de ales: ori acceptă să stea în cameră cu încă o persoană necunoscută, ori plătește și celălalt pat. Alege varianta a doua, necisigătoare, și economiile i se împuținează cu 900 lei, plătiți de fapt pentru nimic, ca un bacșiș cu chitanță. Oare persoana care a ocupat garsoniera din vila Sanda 2 cum a procedat?

Iată-o în hotelul Diana, camera 404, confort I. Ușa de la intrare se deschide printr-un procedeu combinat: împingere cu umărul concomitent cu ridicare de clanță. Și Melania Marcu venise la băi pentru tratarea unui umăr bolnav!! În hol și în baie nu este lumină. Robinetele de la chiuvetă sunt blocate. Apa din bazinul WC-ului se revărsă tot timpul; hirtia igienică lipsește. În cameră pare că se face curățenie anual. Lenjeria neschimbată, prosoapele uzate, veiozele n-au nici becuri, nici întrerupătoare, telefonul e mut și surd, scaunele se dovedesc niste obiecte periculoase, mochetetele — îmbibate de praf, scame și firimituri, „urme materiale ale trecerii altor civilizații de turiști”. Că hotelul are cameriste datorare să întrețină curățenia a remarcat după gălăgia pe care o făceau între orele 7—7,30 dimineata, probabil în loc de ceas deșteptător! Prin camera 404 însă nu au trecut. Cităm: „Când am încercat să o interpelez pe una dintre ele, m-am ales cu o întrebare:

re: — Ce, oi fi vrind să te simți ca acasă??? Nu, nu ca acasă, pentru că acasă la mine eu nu plătesc serviciile nimănui, le fac singură, pe cînd, aici, în prețul biletului intrau și astfel de servicii pe care, din nefericire, le-am făcut, ca și acasă, singură: perind zilnic mocheta, ducînd gunoiul, frecînd cu Deval (cumpărat!) baia și mobilierul, că doar venisem la odihnă, nu?”. Melania Marcu a dorit un aparat de radio sau un televizor, contra cost, dar nu a primit nici măcar promisiuni. Urmează, inevitabil, secvența servirii mesei în restaurantul hotelului, și el de categoria I, desigur. „Siliți ani de zile să ne strivim, să ne lovim și, îngheșuiți și infomețați, să cerșim, pe banii noștri obținuți în condiții mizerabile, o bucată de carne pe os ori cîteva sute de grame de slănină împănată cu firisoare de carne, ne-am abrutizat, devenind sălbatici. Revoluția ne-a redeschis porțile civilizației, ne-a reumanizat, redîndu-ne demnitatea de a alege ceea ce merităm”. Dar în 20 zile s-au servit în general bucățile de grăsime, zgirciuri și oase, felii transparente de salam și ouă cu termene expirate, după așteptări supărătoare și jignitoare, serviciul propriu-zis fiind doar cu puțin mai bun decît cel de la o cantină de ajutor social.

Și în continuare, doamna Melania Marcu se adresează direct domnului director al stațiunii Geoagiu-Băi: „Scopul demersului este în ultimă instanță un apel la conștiința dv. de personalitate a conducerii stațiunii de a face o analiză profundă și reală, acum cînd toate conștiințele se vor și se cer treze, privind statutul și responsabilitățile funcției. Este cazul să renunțați la acea voluptate a dublătății, la acel orgoliu al izolării care permite celor din subordine să-și deschidă larg fermoarele lipsei de corectitudine, ale vanității și individualității prost clasate într-un tablou de maniere din cele mai dezagreabile. Și mai fac acest lucru nu numai dintr-un orgoliu de turist rînit, n-am fost niciodată pretențioasă pînă la absurd, dar

cred și voi crede mereu în necesitatea discursului moral. Avem nevoie să ne dăm unii altora, încă multă vreme de acum înainte, lecții de morală, de conduită, de protejare și respectare a celui de lîngă tine, prin măsura propriei tale valori spirituale, morale și a faptelor zilnice. Avem nevoie de noi toți pentru noi toți și, de ce să n-o spunem, fără falsul patriotism afișat pînă mai ieri, sîntem datori cu mărirea valorilor noastre acestei minunate și magnifice țări. Iată, domnule director, de ce nu vă pot mulțumi pentru ospitalitate. Iată de ce consider că sînteți dator a vă însuși două principii. Anume acela de aderare la un proces amplu de integrare într-o nouă ordine socială și morală, de abandonare a vechii etichete comuniste în care codul eticii și echității era un cod pus în slujba menți-

nerii unei poziții central-supreme ca drept unic coordonator și stăpîn, un fel de demisie etică de la pseudo-participarea dv. care este cazul să devină concretă într-o lume a certitudinii, a libertății și demnității. Și cel de-al doilea principiu ar fi abandonarea orgoliului izolării prin funcție, implementarea acțiunilor dv. concrete în viața stațiunii căreia îi datorati multe, detașarea de contemplativitate și trecerea la acțiune în beneficiul turiștilor cărora să le faceți cinstea de a găsi în dv. o gazdă nobilă. Dăruiți-vă, domnule director, dăruiți-vă timpul și neodihna dv., fără să vă tîrguți, fără să cîntăriți efectele secundare ale dăruirii, fără să mai încercați să trișați în detrimentul turiștilor cărora le sînteți dator. Țara aceasta plînge și va plînge cu lacrimi de îndurerată mamă dăruierea unor tinere și nevinovate suflete, cărora și noi le sîntem datori cu ceva bun din noi. Noi nu trebuie

să căutăm confortul Occidentului pentru a ne petrece puținele zile de concediu în condiții umane. nici EI n-au plecat spre libertate în altă parte, au cerut-o și au obținut-o (pentru noi) AICI. E de datoria fiecăruia dintre noi să dăruiim tot ce avem mai bun pentru noi, pentru toți cei din jurul nostru. Regăsiți-vă condiția de intelectual, cu tot tragismul ei uneori, într-o vreme a adevăratului eroism, într-un timp de totală dăruiere și veți fi în afara oricărei culpe morale. Nu știu cînd de bine veți primi aceste rînduri, dar primiți-le însoțite de considerația pe care o port — din instinct și prin educație — oricărui om investit cu răspunderi majore și de sentimentul și dorința de a vă ști de acum înainte în partea pozitivă a baricadei”. Să auzim cu toții numai de bine despre stațiunea Geoagiu-Băi! Și despre toate locurile vacanțelor noastre.

REGHINA VÂRVICI ■

BERE SĂ FIE, CĂ HALBE GĂSIM

Fotografie de GIG MOTOIANU ■

Și tradiția se învață, nu-i așa?

Nu e o întreprindere mare. Cu chiu, cu vai abia a trecut — din aprilie 1990 — de la gradul de organizare IV la gradul III. Numără cam 1200 de lucrători. Dar e singura din țară care produce spume poliuretane. De aici, un fel de noblete frumos înțeleasă, cu muncitori care nu vin ca să plece, cu o disciplină și o luptă pentru rentabilizare care au devenit, în aproape douăzeci de ani, o tradiție. Lucru care n-a fost și nu e simplu.

— În 1973 — imi spune domnul Adrian Păciucă, șeful secției spume poliuretane — întreprinderea a intrat în relații de afaceri cu firma HEFA AB din Suedia, la cererea căreia atelierul de confecții camping a luat o rapidă extindere. Aș putea spune, fără a diminua cu nimic rolul oamenilor care lucrează aici, că am învățat tradiția, ajungînd, ah după an, la un nivel al cererii pe piața occidentală care depășea puterea noastră de ofertă. Și, în fond, ce ofeream? Deșeuri.

Întregul export de la „Spumotim” se bazează pe deșeuri. Adică fulgi de poliuretan rămași după tăierea materialului destinat fabricilor

de mobilă. Situația e paradoxală. Materia de care întreprinderile din țară consideră că nu au nevoie e „îmbărcată” de firma suedeză într-un material textil cu desene și culori frumoase (executate tot aici) și revîndut cu un succes infailibil. În S.U.A., R.F.G., Austria, Norvegia, Danemarca și, bineînțeles, Suedia. Ideea e simplă. Occidentalul vrea în fiecare

Bine înseamnă rentabil

La „Spumotim” rentabilitatea e de mult o problemă de specializare și de import-export. De specializare fiindcă, pentru a fi rentabil, nu trebuie să ai o gamă enciclopedică de produse. Se cer — non stop — saltele și bucată lapisate de poliuretan? Le facem pe astea și le facem la modul normal al ma-

standul de probe. Abia după aceea e aruncată ori pe piață ori la cosul de gunoi. Acum pe standul de probe se află eurilele danturate din poliuretă cu inserție textilă (curele de transmisie mult mai rezistente decît cele trapezoidale), buce pentru „Oltcit”, paste colorate pentru „Dacia” și „Oltcit”. Și se mai află pe stand o idee în stare pură. O avalanșă de formu-

tru obținerea unor amine terțiare. Dacă „da”, partida e cîștigată. Economisim valută forte.

— Intenția noastră — imi spune dl. Ioan Jurcă, șeful atelierului de confecții camping — este de a perfecționa organizarea fluxului de producție. Doar așezînd altele oamenii și mașinile (ca să eliminăm transportul inter-fazic) mărim producția cu 25 la sută. Fără investiții, fără modernizări fortate. De un singur utilaj avem nevoie: o mașină de ambalat. Treabă asta se face acum manual.

Cînd e vorba de un atelier care face exclusiv export, e imposibil să nu pui cîteva întrebări scurte: Cît? Răspunsul e concis: 1.500.000 dolari în primele cinci luni ale acestui an. **Perspectivile?** Societate mixtă româno-suedeză. **Oamenii?** Nici o concediere. Producția va crește. Săptămîna de lucru de cinci zile. Dar acum toți vor să lucreze și sîmbăta. Sîmbăta cîștigă (în regie plus sporul în acord individual) minimum 270 lei, 1.000—1.500 lei în plus la lună. Face. **Condiția fundamentală?** Să fie liniște în țară. Să se poată munci. Bine. Adică rentabil.

RADU CIOBOTEA ■

„Spumotim” exportă de-i merg fulgii!

sezon altă saltea de plajă, alt tip de perne tapisate pentru saune — sport sau „stil” —, pentru fotolii, canapele sau autoturisme, deci trebuie să-i dăm toamna altceva decît vara, în '90 altceva decît în '89, la un preț accesibil, în forme variate pentru că astfel el va vrea imediat altă saltea, tot la un preț „popular”, dar cu alte modele. Întreprinderea românească a dovedit că e capabilă să-și modifice mereu fluxul de producție, să se așeze peste o sută de articole total diferite într-o singură lună și să lucreze bine

gazinului din Occident, adică excepționale. Doar atît? Nu. Avem dreptul de a mai căuta, de a mai încerca. Există, tot la „Spumotim”, o secție de marochinărie care face șapte articole de genți, sacose, geamantane. Le facem bine? U.R.S.S.-ul crede că da. Perfect. Export U.R.S.S. Mai avem (de trei ani) o secție de confecții care produce scurte de iarnă. Sînt foarte bune la schi. Producția e de mică serie. Se vînd în țară, ea plînea caldă. Și mai avem o stație-pilot unde încercăm rezistența și eficiența noilor idei. Regula e, și aici, tot simplă. Fiecare idee trece prin

le și operații abia acum născocite. Există posibilitatea ca la celălalt capăt al fluxului de microproducție să nu iasă nimic. Dar există și șansa ca rezultatul acestor experiențe să modifice spectaculos raportul import-export și rentabilitatea întreprinderii. Cum? Producîndu-ne singuri materiile prime.

Izocianatul și polioliul care alcătuiesc (în diferite structuri) „fluviul” de poliuretan n-au putut fi asimilați, în douăzeci de ani, de Institutul de cercetări pentru chimie. După revoluție, la „Spumotim” a început lupta pen-

Deliciile subdezvoltării

Luminile oraşului, bolnave, aruncă pe catifeaua neagră a nopţii reflexe gălbui şi roşiatice.

Iluminatul public n-a rămas mai prejos decât alte domenii în a-şi avea expertii în drămuirea nimicului, în dozarea savantă a sărăciei, în diminuarea puterii unui bec şi funcţionarea lui atât de economică încât menirea principală a obiectului respectiv pare a fi aceea de a-şi semnaliza discret prezenţa, în virful stilului, doar ca să nu fie tampo-nat de linfa pleacă în viaţă şi să grăbiţi să sugă singele poporului.

Există însă şi excepţii. Pe Calea Moşilor, de la Obor până la bulevardul Pake Protopopescu (care acum încă se mai cheamă bulevardul Republicii), singura pată de lumină care te ajută să crezi că te afli chiar într-un oraş se vede la restaurantul „Odobeşti”. Noutatea constă nu în vreun răsfat publicitar, în vreo iniţiativă de performanţă în arta reclamei luminoase. Noutatea constă, pur şi simplu, în generozitatea localului de a cheltui ceva mai mulţi bani pe lumină. Tuburile de neon, puse cap la cap şi aşezate deasupra vitrinelor, avind doar calitatea excepţională de a nu fi defecte şi de a rămâne aprinse toată noaptea. Nu-i cine ştie ce, dar e ceva mai mult decât eram obișnuţi să vedem până acum. Mai ales că nu trebuie să uităm că noi am fost şi simţim modest, desigur, iar gândul de a face ca Bucureştiul să fie scaldat în lumină ca Las Vegas nu ne ispiteşte neapărat. Oricum, nu primejdia asta ne pîndeste, adică nu despre Las Vegas e vorba, ci doar de speranţa de a nu mai şontăci prin gropi, printre umbre şi penumbre.

De curînd, chiar lângă acest restaurant s-a deschis un magazin a cărui ambiţie de a se face remarcant a apărut tot la fel de clară ca şi lumina celorlalte în evidenţă numele: „Rifle”. Cu două flori începi să crezi că, poate, a venit primăvara. Numai că a doua s-a ofilit repede. Magazinul şi-a

restrîns iluminarea şi s-a adaptat mediului nocturn bucureştean caracterizat nu prin beznă oarbă, e adevărat, ci prin semiîntuneric.

Înainte a funcţionat aici o unitate „Comturist”, pînă spre sfîrşitul lunii mai, cînd şi-a făcut apariţia o echipă de muncitori italieni. Fără a cînta nici măcar o canţonelă, ei s-au aşternut la muncă după un tipic mai degrabă nemţesc. Mai întîi au dat jos grilajul de fier forjat, îndărătul căruia magazinul se ascundea ziua şi noaptea. Apoi, s-ar zice, s-au dedat unui exerciţiu de stil şi de civilizaţie. Întreaga faţadă a magazinului a fost placată cu panouri de lemn cu aspect de mobilă de lux, de mobilă din lemn de trandafir. În treacăt fie spus, aceste panouri sînt ignifugate. Rafturilor şi tonetelor dinăuntru li s-a dat aceeaşi înfăţişare de bun-gust şi eleganţă, totul fiind legat, totul fiind o structură, după cum zice şeful magazinului, Constantin Gavrilăscu. Nu ne vom opri acum asupra faptului că el şi colegii săi, Gabriel Georgescu şi Dan Turiac, înţeleg să-şi împlinească clienţii cu acea politeţe fără de care meseria lor ar fi simplă impostură. Nu ne vom opri nici asupra faptului că magazinul acesta, deschis de „Comturist” în colaborare cu firma italiană „Rifle”, oferă confecţii tip jeans, avind perspectivă de a aduce spre vînzare şi încălţăminte de marcă, în general pentru tineret. Ne vom opri, în schimb, asupra a două fapte în aparenţă lipsite de însemnătate dacă ele n-ar avea, din păcate, un înţeles pe cît de limpede pe atît de dureros.

Pe 14 şi 15 iunie, prin faţa magazinului la care muncitorii italieni făceau ultimele finisări au defilat mai multe trupe de mineri. Ce impresie au lăsat aceştia italienilor putem înţelege însă din simplul fapt că pe 16 iunie, cînd a fost deschis magazinul, s-a înregistrat şi o primă abatere de la proiect. Aplicele care trebuiau montate pe stîlpii dintre vitrine n-au mai apărut pînă în ziua de azi, desigur fiindcă

Bucureştiul a fost considerat drept un oraş în care ciomagul e ridicat prea uşor iar bietele globuri ale aplicelor ar deveni o victimă sigură a vitejei de-a sparge şi de-a rupe. A doua abatere de la proiectul iniţial obligă şi la o cheltuielă suplimentară, pentru construirea unui grilaj care să apere vitrinele pe timp de noapte. Cum între timp muncitorii italieni au plecat, lucrarea a rămas să fie făcută de nişte meseriaşi de-ai noştri în care, de altfel, Constantin Gavrilăscu are deplină încredere. El nu ascunde că e niţel dezamăgit că s-a ivit nevoia unei asemenea lucrări, dar încearcă să-şi facă singur curaj: „Va fi un grilaj frumos...”. Oricum, pînă cînd grilajul nu va fi gata, e de înţeles de ce iluminarea magazinului nu va fi mai bogată decât a celor din jur.

La urma urmelor, chiar dacă mărfurile de aici se vînd pe valută, ceea ce contează pentru client este vesta sau pantalonul pe care le cumpără, iar nu dacă magazinul are sau nu grilaje, dacă are sau nu aplici prin care să-şi însinueze prezenţa, pe timpul nopţii, în calea trecătorilor. Aşa cum pentru un cetăţean căruia îi este foame, important va fi să-i poată arunca cineva, contra cost, o bucată de carne, fie ea şi nu foarte proaspătă ori ambalată frumos.

Să avem în vedere esenţa — nu-i aşa? — iar nu aparenţele şi nimicurile sau fleacurile.

La astfel de lucruri auxiliare, la jocuri de culori şi de lumină, la scîlpiuri şi ambalaje strălucitoare trebuie să fim gata să renunţăm oricînd, doar avem experienţă şi simţim obişnuinţa. Şi putem renunţa chiar din start, ca pe Calea Moşilor nr. 209, în ciuda glasului de sirenă care pretinde că tocmai din succesele renunţării de acest fel se ajunge la gustul amar al deliciilor subdezvoltării.

Cui ce-i pasă? Îndeletnicirea de-a trage la teapă nu s-a născut de azi, nici de ieri.

D. CONSTANTINESCU

UN BILET PENTRU LINIŞTEA NOASTRĂ

Ca să fii liniştit şi încredinţat că vei vizita vila prezidenţială, împreună cu reşedinţa, de la NEPTUN, a ultimului despot neluminat din dinastia comuniştilor români, trebuie să-ţi procuri bilete, înscriindu-te cu cel puţin 7—10 zile înaintea datei cînd vei fi programat să vizitezi acest aşa-zis muzeu. Preţul unui bilet este, ce-i drept, nu tocmai încurajator: 50 de lei de persoană adultă, pentru copii sub 12 ani fiind pe jumătate. În privinţa modului de vizitare şi posibilităţilor, am cerut amănunte d-nului Mircea Tapelea, casier la Întreprinderea Turistică Neptun, care administrează, deocamdată, reşedinţa. Dinsul ne-a mărturisit: „Acce-sul vizitatorilor a început la 1 iunie. Rezervările de bilete trebuiesc făcute din timp, deoarece capacitatea zilnică maximă de vizitare este limitată din motive obiective, la 8 grupe de români şi un grup de turişti străini, fiecare grup numărînd nu mai mult de 40 de persoane. Într-o oră, de exemplu, nu pot vizita complexul acesta decît două grupe de vizitatori, mai ales datorită faptului că este un traseu impus, de la care n-ai voie să te abaţi — şi încăperile pe care se intră sînt folosite şi la ieşire.” „Întreţinerea se acoperă?” — am întrebat noi. „Asta explică şi stabilirea preţului de vizitare la suma respectivă. Criteriile de stabilire a preţului sînt următoarele: trebuie să asigurăm retribuţia pentru întreg personalul angajat, destul de numeros, necesar pentru îngrijirea a 18 hectare, la care se adaugă 6 ghiţi, 2 casieri. La toate acestea mai considerăm şi o sumă

deosebit de mare reprezentînd amortismentul. În plus, mai sînt şi nişte comenzi date de anul trecut, pentru cum ar fi, bunăoară, feţele de masă, comenzi date înainte de Revoluţie; comenzi care trebuiesc onorate — şi pentru acestea şi pentru alte lucruri, continuînd încă să sosească. Înainte se întreţinea totul din bugetul statului, acum acest obiectiv turistic este al Întreprinderii Turistice NEPTUN, care trebuie să-l rentabilizeze, să-l aducă la o valoare comercială. De altfel, orice muzeu nu se întreţine numai din încasări, ci şi din subvenţii, donaţii, etc., care la noi lipsesc. Este foarte probabil ca, de la anul viitor, această reşedinţă nu va mai fi muzeu, deoarece nu are o reală valoare muzeistică pe care să şi-o păstreze tot timpul nealterată. Mai există o problemă: destule persoane se mai abat de la traseul muzeistic fixat; din curiozitate, sau... Lumea vrea să vadă — şi insistă — digul unde putea ancora cu vapoarele, vila destinată pentru mama Elenei, bucătăria, foisorul, grădina... Însă acestea nu considerăm că are vreun rost să fie vizitate, pentru că, practic, nu e nimic de văzut.”

Am vizitat reşedinţa calm, fără resentimente, cu o curiozitate rece, aproape ştiinţifică. Ceea ce m-a uimit a fost că năvăliri nu a fost prezentat vreun sistem sau măcar măsură de siguranţă, ca şi cum acestea n-ar exista. Chiar nu există? Vai, nici nu am bănu-it ce naivi sînt dictatorii! Cît despre vizitatori, ce să mai vorbim...

MIHAIL GALĂŢANU

Sesizaţi de Asociaţiile locatarilor din Bd. Bucureşti. Noi nr. 64 şi nr. 70, am pornit-o spre izvoarele nescălate ale nemulţumirii lor. Blagosloviţi cu norocul majorităţii ţărilor est-falimenare, cetăţenii cu pricina beneficiază de apă caldă graţie sistemului de termoficare şi de un confort de căldură care înregistrează implacabil sumele ridicate cu care sînt datori statului.

Aceste „maşinării infernale”, cum le-au botezat cu umor reclamantii, au fost instalate în 1989 pentru a înregistra energia termică necesară preparării apei calde menajere şi căldurii. Înainte de facturarea consumului după contoarele de căldură, aceasta se făcea conform Hotărîrii nr. 30/1983 a C.P.C.P. aplicîndu-se pentru consumul de apă caldă menajeră un indice de 0,12 gigacalorii de persoană şi lună, iar pentru căldură unul de 1,2 gigacalorii pe m² de suprafaţă de încălzire şi sezon de încălzire. Odată cu alterarea confortului termic în apartamente, ultimul indice a fost scăzut la 1 Gcal. pe m² şi sezon şi apoi la 0,08.

Sarcina contorului este de a determina consumul real, ne asigură dl. Ştefan Ionescu, director adjunct al Grupului Întreprinderilor de Gospodărie Comunală. Ceea ce nu mai pare dispus domnia sa a preciza este faptul că aceste contoare sînt copiate după modelele unor firme occidentale recunoscute (Pollux, G.W.F. din R.F.G., Aquametro din Elveţia) şi realizate imperfect, cu tehnologie a-

daptată „româneşte”, ceea ce le afectează funcţionarea şi le micşorează fiabilitatea.

Aparatul măsoară corect atîta timp cît diferenţa dintre temperatura apei pornite spre consumatori (tur) şi temperatura apei care se întoarce (retur) este mai mare decît 20°C. În condiţiile în care din aprilie 1990 programul de furnizare a apei calde menajere a fost mult prelungit (în iunie funcţionînd 24 de ore din 24, aşa cum este de altfel normal), iar în ore-

încasate pentru căldură şi apă furnizată la o temperatură inferioară nevoilor fi-reşti.

În anii trecuţi, un sentiment galopant de exasperare a fost determinat de scumpirea costului unei Gcal. de la 25 lei la 60 lei, apoi la 80 lei şi în 1982 la 220 lei. Deoarece temperatura apei şi a aparatamentelor scadea învers proporţional cu dublarea notelor de plată, cetăţenii se considerau înşelaţi. De cine? Contorul înregistra consumul;

pe retur acesta va avea 25°—30°C. Ce-i drept, diferenţa de temperatură dintre tur şi retur e aproape egală cu cea din prima situaţie, contorul înregistrează harnic, dar oamenii plătesc frigul din casă. Deci importantă este şi valoarea temperaturii agentului termic pe tur, deoarece aceasta reprezintă calitatea „mărfii”. În consecinţă, costul pretins ar trebui raportat şi la aceasta.

Ameninţaţi cu renunţarea la facturarea în cote lunare

însemna că în timpul verii energia termică necesară preparării apei calde menajere ar trebui oferită gratuit, bineînţeles, percepiindu-se cotele de amortisment, reparaţii şi întreţinere, altă sursă, cît şi la GIGC, de maximum 100 lei/Gcal. În realitate, CET-urile pretind GIGC-ului 163 lei/Gcal, iar acesta calculează cetăţenilor 220 lei/Gcal — ţinînd cont de amortisment, plata personalului şi de reparaţii. Aceşti bani sînt practici furaţi de Întreprinderea Electrocentrale Bucureşti şi intră în buznarul statului. În concluzie, fiecare cetăţean al capitalei este jefuit în timpul verii de 120 de lei la fiecare Gcal.

Spre entuziasmul locuitorilor, viitorul rezervă o surpriză şi mai teribilă.

Ca urmare a scumpirii produselor petroliere şi ţinînd seama de faptul că CET-urile funcţionează parţial cu gaz, parţial cu păcură, avem informaţii sigure că energia termică se va scumpli de la 220 de lei la 240 de lei Gcal., GIGC facturînd populaţiei 160 de lei pentru o Gcal. Diferenţa de 80 de lei este suportată de bugetul statului. În prima etapă populaţia va simţi o falsă ieftinire (de la 220 lei la 160 lei o Gcal), atîta timp cît statul va putea plăti această diferenţă. În momentul în care statul nu va mai avea această posibilitate, cetăţenii vor plăti 240 de lei o Gcal. Şi cum moratoriul cerut de dl. Petre Roman este de 6 luni...

OLTEA MUTULESCU

Cînd vine căldura în casă, te ia cu frig la plată

le de consum redus, diferenţa de temperatură dintre tur şi retur e mai mică de 20°C, aparatul înregistrează fals un consum inexistent.

Pe de altă parte, cca 60% din conductele de distribuire a apei calde menajere sînt corodate şi, cu toate că reparaţiile capitale sînt obligatorii la 25 de ani, nu s-au acordat fonduri, ci doar s-a clîrbit pe ici-pe colo. Uzura avansată are ca efect pierderi de apă, precum şi creşterea artificială a consumului de energie termică suportată de populaţie, care nu înţelege să plătească scemstrial regularizări determinate cu ajutorul consumului înregistrat de contor, ci se consideră îndreptăţiţi să i se înapoieze o parte din sumele

diagramele se păstrează şi pot fi verificate oricînd.

Ceea ce omul de rînd nu ştie, iar domnul Ştefan Ionescu ascunde cu pudoare, este faptul că plata energiei termice se face la ora actuală numai în funcţie de diferenţa de temperatură dintre tur şi retur a agentului termic în conducte. Atunci cînd Centralele Electrice de Termoficare furnizează GIGC-ului pe tur un agent termic primar cu o temperatură variabilă între 70°C—150°C (150° fiind necesare la —15°C temperatura mediului), pe retur temperatura va fi de 75°C, iar în casă cald. Dacă CET-urile furnizează agentul primar la o temperatură insuficientă, de 70°—75°C pe tur,

de la 1 iulie a.c., plata energiei termice urmînd să se efectueze în funcţie de consumurile lunare efective înregistrate şi determinate de contoarele montate în punctele termice, cetăţenii se înspăimîntă de sumele pe care presupun că le vor plăti în lunile de iarnă. Noroc cu ingeurul păzitor care i-a ferit de o altă revelaţie:

În timpul verii, CET-urile funcţionează în bază folosînd aburul rezultat din antrenarea turbinelor pentru încălzirea agentului primar la 70°C. Acest abur conţine în el o energie termică deşeu care, dacă n-ar fi folosită pentru încălzirea agentului termic, ar trebui aruncată la turnurile de răcire. Ceea ce

Vine razia!

ALLEGRO MODERATO

Salariile le au mai mici decât se crede, pentru locuințe și ei așteaptă ani în șir (nu vă vine să credeți, nu? nici eu n-am crezut), când pleacă-n acțiuni de multe ori trebuie să-mpingă cele trei rabele de „Aro” pe care le au și, odată ajunși la locul faptei, descoperă că nici cătușă n-au de ajuns. Băieții (subofițerii), în proporție de 80% au până-n 35 de ani. De multe ori fac ore suplimentare pentru care nici plățiți nu sînt și nici zile libere nu li se dau. A trebuit să iasă puțin scandal pentru ca șefii să înțeleagă că și ei sînt oameni ai muncii și, conform declarațiilor președintelui țării, au dreptul la două zile libere pe săptămînă. Cu toții sînt hotărîți să creeze o poliție nouă, alta decât miliția. Deocamdată, noi sînt o parte din uniforme. Mai multe nou-tăți se așteaptă în funcție de CINE și mai ales CUM îi va conduce?!

Din motive ce nu se cer enumerate aici, mie, ca tînăr ziarist, nu mi-a plăcut miliția și nu-mi place nici poliția. Nu le plîng de milă polițiștilor, dar după ce am trăit alături de ei, nici nu-i invidiez. Iată ce am trăit:

ALLEGRO ENERGICO

19 iulie 1990, ora 17. Poliția municipiului Constanța. O sală cu bănci, cu tablă, cu catedră, fără portrete, ca la școală. La catedră, căpitanul Adrian Nicola, 34 de ani. În bănci, cei 34 de subofițeri, care vor participa la acțiune. Scopul: identificarea și reținerea celor ce fac speculă la intrarea în Satul de vacanță din Mamaia. Toți — elevi și profesori, șef și subalterni — în civil. Atmosferă destinsă, mai cu seamă cînd căpitanul anunță că în dimineața aceleiași

zile un grup de cetățeni din partea Partidului Romilor au cerut sprijinul poliției: „că nu se mai poate de cîți bișnițari e acolo”. Se face prezența, apoi căpitanul Nicola indică modul de acțiune. Nimeni nu ia notițe, dar unii băieți joacă între degete, pe sub bănci, cîte o pereche de cătușe pe care este încrustat numele... subofițerului ce le are în inventar. Sînt „omul și cătușa” și cine-o pierde n-o mai are.

Ora 17.20. În curtea interioară a clădirii așteaptă trei „Aro” și două „Dacia” dintre care una este proprietatea unui subofițer. Urc în proprietatea poliției împreună cu căpitanul Nicola și un subofițer. Coloana părăsește curtea. Pe drum, către Satul de vacanță, căpitanul încearcă să ia legătura cu celelalte mașini. Nu poate. Stația e defectă. O loveste ușor, cu degetele, dar în afară de pocnete, în difuzor nu se aude nimic. Ajungem în apropierea Satului de vacanță și înainte să oprim stația radio își revine. În fața noastră este unul din cele trei „Aro” cu ușa de la dubă întredeschisă. Celelalte două dube au urmat trasee diferite, iar căpitanul, constatînd că există un decalaj între mașini, le cere celor din față să nu coboare încă. Toți trebuie să intre în dispozitiv în același timp pentru reușita acțiunii.

Ora 17.33. Băieții din duba din față coboară. Ei privesc și zîmbesc. Sînt zece, au stat clăie peste grămadă. Mi-amințesc de filmele cu Stan și Bran. Căpitanul mă simte și-mi spune, parcă, scuzîndu-se: „ce să facem, n-avem mașini. Dacă le ăptăm pe-astea cu bișnițari, fie că băieții se vor întoarce pe jos, fie că mai fac dubele un drum”. Urc în „Dacia” subofițerului și pornim oprindu-ne în spatele Casei Suceava. Alea din față este invadată de lume. De o parte și de alta, tarabe; una lîngă alta. Subofițerul de lîngă mine-mi spune: „Primăria a greșit aici. Prea multe ta-

rabe la un loc”. Într-adevăr. La tarabe, autorizații. Printre tarabe, neautorizați, bișnițarii. Vînd de toate: țigări, tricouri, blugi, ceasuri electronice, ciocolată, arahide, chiloți, costume de baie... Unul cite unul, îi vîd apărînd pe băieți. Printre neautorizați se aude „razia, razia...”. Unii au timp să fugă aiurea, de o parte și cealaltă a aleii, alții sînt „pescuiți” și aruncați de băieți în dubele care au intrat pe alei din direcții diferite, înaintînd încet prin mulțime, cu ușa din spate deschisă și pîzită de patru subofițeri. Nimeni n-are bastoane, iar cătușele, nu e cazul să fie folosite. Lume multă, cum spuneam, nu-i timp de discuții. Propoziții scurte, „asta cu ce e? alba-neagra, asta? blugi-tricouri, asta? ceasuri...”. Cîțiva neautorizați încearcă să fugă cu tot cu gențile grele, ce le țin strîns cu amîndouă minile. Nu reușesc. Alții zîmbesc; sînt obișnuiți; riscurile meseriei. Pe măsură ce sînt umplute, una cîte una, dubele părăsesc alea către secție. N-apuc să văd plecarea ultimei dube, cînd patru băieți aleargă către podul de la intrarea în Mamaia, după un individ pe jumătate gol, ce ține în mină o geantă destul de mare. Privesc în grabă ceasul: 17.48. Individul este prins după vreo 50 de metri, geanta i-o trage din mină unul dintre băieți. Desface puțin fermoarul și-l închide imediat: e plină cu bani! Parcă din pămînt apar în jur treizeci de țigani, unii cu sticle sparte pe jumătate, alții cu pietroaie. Apare, urlînd, o femeie cu o bită. Aruncă cu bita în polițistul care-l ține pe țăgan, apoi i se agață de picior. De-abia îi ajunge pînă la briu. Polițistul, care luase geanta între timp, ajunge în stradă și face semne desperate printre mașini. Oprește o „Dacie” cu număr de Arad. La volan, un bărbat la vreo 40 de ani, în dreapta sa o femeie ce ține în brațe o fetiță de 5-6 ani. Țiganii se concentrează

către polițistul cu geanta cu bani. Polițistul urcă în spate, dar arădeanul nu poate porni, căci țăganii au înconjurat mașina. Între timp se apropie și ceilalți polițiști cu țăganul pe jumătate gol. Țigăncile urlă, ca din gură de șarpe, fetița arădeanului plînge speriată. Polițiștii au reușit să-l bage în mașină pe țăgan, alături de polițistul ce ține strîns geanta. E un vacarm general, s-au adunat mulți curioși, toți ceilalți polițiști au plecat, dubele, de asemenea. Unii strigă: „criminalilor, ceaușistilor, voi ne-ați împușcat copiii...”. Țiganii prind curaj, iau mașina cu asalt și reușesc să-l elibereze pe confratele lor, împreună cu prețioasa geantă, casetofonul mașinii și un portofel cu 10 000 lei, aflat sub casetofon, banii de concediu ai arădeanului. Nevasta arădeanului strigă „casetofonul”, iar doi polițiști aleargă după țăganul căruia i-a fost pasat. Cînd polițiștii smulg casetofonul din mina țăganului, țăganii, care între timp sînt mai mulți, (de unde or fi apărut?), au început o ofensivă cu sticle sparte și pietroaie. Îmi protejez aparatul foto în clipa în care o bucată de pavaj îmi trece pe lîngă ureche. Alerg în stradă și mă trezesc împins într-un taxi ce opriese la semafor. Sînt doi dintre cei patru polițiști. Coborîm după 50 de metri în dreptul hotelului „Perla”. Cei doi sînt îngrijorați de soarta colegului rămas în mașina arădeanului. Ne liniștim cînd vedem mașina depărțindu-se și pe cel de-al patrulea polițist plecat să-și recupereze „Dacia” personală. Ajungem la secție cu un taxi plătit din buzunarele polițiștilor. Mă gîndesc: bastoane n-au avut, dar cătușe?

FINALE

Ora 18.25. Sediul Poliției, etajul II. Un hol lung cu birouri de o parte și de alta. Ușile, toate deschise. Străbat decorul de la un capăt la celălalt; în încăperi cîte două-trei birouri la care stau față-n față polițiști și infractori. Pe birouri, obiectele confiscate. Se scriu procese-verbale. O ușoară atmosferă (parcă) de familie, se discută calm, nu se țipă, nu se dau palme. Cîțiva polițiști plimbă hîrtii dintr-o parte în alta, întrebîndu-se unul pe altul din mers „al tău cu ce e?” Mă întreb de ce s-or întreba, dar realizez că ar fi o naivitate să-nțerc să aflu vreun răspuns. O iau dintr-un capăt al holului, de la primul birou. N-am noroc. Infractorul, un băiat de vreo douăzeci de ani, privește calm de jur-împrejur. Liniște. Polițistul aflat de cealaltă parte a biroului scrie ceva. Termină de scris și-i arată hîrtia băiatului. Acesta ia un creion și scrie la rîndul lui, apoi îi arată hîrtia polițistului. În prima secundă nu realizez dacă asist la o scenă de teatru mut sau altceva. Polițistul mă observă și-mi explică „e surdo-mut”. Sînt blocat pentru o secundă, apoi cu o naivitate de care nu mă credeam în stare îl întreb pe băiat „e adevărat?”. Băiatul mă privește fără să schițeze vreun gest. Polițistul îmi explică „nu vă înțelege, dacă vreți să-l întrebați ceva scrieți-i”. Asta-i bună! Iau declarația băiatului în care a scris destul de frumos (și caligrafic și corect) cum s-au petrecut lucrurile. „Aștept confirmarea de la București” îmi spune polițistul. „Că n-are acte?”. „Că e mut”. Nu rețin decît că-l cheamă Vlădoi Ilie, e născut la 22 dec. 1969 (ce zi!) și că-i din București, strada Ileana Cosînzeana 10. A fost luat pentru bișniță cu blugi și tricouri. Cum s-o fi înțeles cu clienții? Mai departe. Rădu-

canu Nicolae din Ploiești, 32 ani, tată a doi copii (o fată de 6 ani și un băiat de 2), liber-profesionist. A fost luat pentru „alba-neagra”. Din nou naiv, întreb „ce-i asta?”. Îmi sînt arătate trei cercuri de cauciuc relativ identice, pentru că unul are pe una din fețe un punct alb. Cunoașteți jocul... Deci Răducanu Nicolae e liber-profesionist pentru că posedă „Autorizația nr. 63 5330 din 28.05.1990 eliberată de Primăria Ploiești, în baza art. 28 din Decretul-lege 54/90; Denumirea: Asociație familială; cu sediul: în toată țara; Obiectul activității: (țineți-vă bine) DISTRAȚII POPULARE cu un personal de: 3 persoane; Aprobata prin Decizia 196/16.05.90 cu respectarea cotei de la anexa nr. 1 din Hotărîrea Guvernului nr. 201/90”. Și astfel, legalizat, Răducanu Nicolae practică distracția populară denumită „alba-neagra”. „Cît câștigi pe zi?” Se gîndește o clipă, apoi: „Depinde, 1 000, 1 500, 2 000, depinde...”. Amenda contravențională e de 4 000. Deci, după cîștigul declarat înseamnă două zile de muncă. E bine. Fără alte comentarii mă gîndesc CINE (?) de la Primăria din Ploiești a semnat indescifrabil la „secretar” și „primar” și cine a pus ștampila pe autorizația în chestiune? Mai departe. O altă autorizație. Ali Resimia, 52 ani, pensionară. Autorizația eliberată de Primăria Constanța, în baza... denumirea: persoană fizică; cu sediul în Constanța; obiectul activității: confecționează și desface obiecte decorative și de podoabă din lemn, mărgelă, simbur, cioburi de sticlă, scoici, imprimări, deșeuri textile și piele, textile; Alte mențiuni: în piețe, tîrguri, alte locuri stabilite de primărie... unde se poate face bișniță. Pentru că și Ali Resimia este legală deoarece vindea blugi și tricouri. Textile, nu? „De unde aveți marfa?” Mă privește ca și cînd n-ar fi înțeles întrebarea. Pînă la urmă, după ce repet, se hotărăște: „Din Turcia, de la rudale mea, eu e singură,

nu am pe nimeni în România. E singură. Merg la Turcia și mă ajută ruda o dată la două-trei săptămâni. „Dacă n-aveți pe nimeni aici, de ce nu rămâneți în Turcia? Acum se poate...”. „Eu să rămân la Turcia? De ce să rămân? Aici e țara mea!”. Polițistul îi întinde procesul verbal să-l semneze. „Nu semnez asta eu, nu știu să scrie”. Imi zice „să vină avocatul, fără el nu discut”. Merg mai departe dar... lista poate continua până la 28. Stan Doru, 19 ani, condamnat 6 luni la locul de muncă („Oltcit-Craiova”) și 4.000 lei amendă pentru speculă. N-a executat pedeapsa. Luat pentru „alba-neagra”. Condurache Victor, turnător la „Sirguința” — Giurgiu, 56 ani, 5 copii, nepoți, luat pentru bișniță cu ceasuri. Iosub Mitică, 31 ani, muncitor necalificat la „Agrocoop” Ploiești; blugi-tricouri ș.a.m.d.

Ajung în biroul căpitanului Nicola. Studiază niște hirtii, îmi zîmbește cu prietenie și mă invită să iau loc.

— Cum puteți caracteriza acțiunea de astăzi?

— Un succes. Am fost în inferioritate. Factorul de risc a fost foarte mare. Ne-ar fi trebuit efective duble și vreo 10—12 mașini de care să fim siguri. Cu toate acestea am reținut 28 de bișnițari. Porțiunea pe care am acționat nu este pe raza secției noastre ci a celor din Mamaia. Cu efectivele lor n-ar fi reușit să facă nici ce-am făcut noi.

— Ce se întâmplă cu bunurile confiscate?

— Conform unei dispoziții a Ministerului Comerțului Interior dată cu câțiva ani în urmă și valabilă în continuare, bunurile sînt depuse la „Consignația” de alte persoane decât cei ce le-au confiscat la o dată ce nu le este cunoscută nici bișnițarilor, nici altor polițiști.

— Ce-mi puteți spune despre prezența presei la astfel de acțiuni?

— Eu unul îmi doresc asta cât mai des. Altfel, oamenii nu pot afla adevărul.

Se face ora 20 cînd ies din clădirea Poliției. Am o mulțime de gânduri ce circula în toate direcțiile. În ipoteza că Poliția va deveni ceea ce trebuie, o instituție democratică, în ipoteza că magazinele vor fi pline, atunci nu vor mai fi bișnițari. Vor apărea poate droguri, arme, căci nu-mi pot imagina că cei pe care i-am văzut vor deveni peste noapte oameni de treabă. Aceiași care cită ținut demonstrația de la „Universitate” au fost parcă privilegiați (ce-o fi făcut poliția atunci?), aceiași care mai că sînt reprezentativi în ochii străinătății urîdind cartea de vizită a țării. Cine-i de vină? Aș zice, același sistem. Un sistem în care bișnițarii au bine pusă la punct filiera lor, în care polițiștii au bine pusă la punct filiera lor, comercianții la fel și omul de rînd suferă. Suferă așa cum suferă arădeanul Silăvăsiru Constantin, care a oprit mașina să ajute poliția și s-a văzut cu banii furati, copilul speriat și mașina devastată. Nu există mijloace legale nici să fie despăgubit, nici să se repare mașina. Există la Poliție ceea ce se cheamă „fond de ajutor” din care sînt plătiți „colaboratorii”. Pentru o informație ce a dus la descoperirea unei delapidări de două milioane, „colaboratorul” a primit 2.000 lei. Poate, acum, că avem un nou și tinăr ministru de interne, cineva, acolo sus, se va gândi la toate acestea. Asta chiar cu dorința fierbinte de a șterge cu buretele 45 de ani de mișcări represive ca și cînd n-ar fi existat și a instala o poliție la fel de tinăra ca și tipăra noastră democrație. Și totuși, în urma

raziei au rămas de trei ori mai mulți bișnițari decît au fost prinși și cel puțin o geantă cu bani...

GABRIEL BUGNAR

Între Dumnezeu și poliție!

Lumea asta rea, adică bișnițarii, hoții, escrocii l-au poreclit „Dumnezeu”. Colegii de la „a șaptea” au preluat cuvîntul și căpitanul Ion Stăncescu a devenit cel mai respectat și temut om din zona Colentina... Șeful lui, comandantul Secției de Poliție nr. 7, lt. col. Dumitru Gheorghe, ne prezintă situația: lucrăm într-o încordare maximă. Formăm echipe de acțiune, dar eficiența noastră este mică: dolările noastre sînt precare. Tertipurile delincvenților sînt „normale” pentru noi, singura problemă este că au proliferat, iar noi am rămas la același nivel despre care v-am vorbit...

● La biroul economic aflăm detalii oferite de lt. maj. Ion Cordaș, lt. major Gheorghe Cristescu, lt. maj. Radu Liviu și lt. maj. Gheorghe Tofan: la „Sintofarm” au dispărut 3.550 kg mercur furat de Nicolae Cenger și „predat” lui Nicolae Damian care urma să-l vîndă... în Turcia. Un kg de mercur are o cotă de 500\$; într-o sticlă de lapte intră 18 kg! Recuperată de poliție, întreaga cantitate a fost predată întreprinderii unde s-a constatat că Ionescu Smaranda a „înlesnit” furtul prin depozitare necorespunzătoare.

● Pentru lt. col. Constantin Matei, cpt. Ion Stăncescu („Dumnezeu”), lt. maj. Grigore Oprea, lt. Giuseppe Buxaj, lt. maj. Ion Oancea, plf. maj. Glonț Gheorghită și sg. maj. Constantin Roșu ziua de duminică este o zi obișnuită. Se formează și însoțesc această echipă prin locurile „fierbinți” și rău famate ale cartierului Colentina unde se petrec terribilele „găinării” ale sfîrșitului de săptămînă. Datorită acestei echipe de polițiști profesioniști, plecați „la război cu miștile goale”, cu o veritabilă nebulie care le-a transformat munca în pasiune, am identificat o parte din personajele murdăriei sociale care tind să ne polueze. Iată-le:

● În fața magazinului „Bucur Obor”, Jacek Tronkowski, cetățean polonez, vinde cenzuri, pixuri, calculatoare de buzunar pentru suma între 200 și 500 lei. Doarme în Gara de Nord împreună cu un co-național. La poliție declară că „e greu să vinzi în România, l-au furat niște țigani care sînt mai mulți decît în Polonia”.

● Georgea și Mihai Vergu (vinzătoare la Bucur Obor și lucrător la Coop. Arta Îmbrăcămintea) vînd la speculă marfă adusă de la turci: 70 tricouri, 10 trusouri, 10 fuste de blugi, 10 gece. (Conform Legii 3/72, art. 71 se procedează la confiscare.)

● Vasile Stanciu, 17 ani, Ilie Dobre, 15 ani, Andrei Radu, 15 ani, Vasile Cercel, 15 ani și George Georgescu, 17 ani sînt în „gasea” jocurilor de noroc. La secția de poliție spun „povești”...

● Păun Florinel, 18 ani, Tulea Dumitru, 21 de ani, CA-

ZIER, Aurel Costache, 11 ani sînt o echipă de furturi de buzunar. La Poliție, Tulea îl învață să mintă ca să scape. Apoi, îl pune pe Păun să ia asupra sa furtul dintr-o poșetă (datorită cazierului, Tulea ar avea circumstanțe agravante). Pentru o clipă, rămîn singuri în biroul de anchetă cu Tulea Dumitru. Crezîndu-mă ofițer, îmi spune: vî dau 6.000 de lei dacă acceptați să ia Păun fapta asupra sa. Îi spun că am studii superioare, iar Tulea „urcă” imediat la 7.000. Asta e, în mintea lui, prețului unui ofițer de poliție? Nu e cam puțin? (lt. maj. Ion Oprea le face acte de trîmțire în judecată, procedură de urgență. Sînt pasibili de pedeapsă aspră — 1,6 pînă la 7,6 ani.)

● Dorina Aron, casieră la I.C.L. Alimentara 1 vinde tarline cu șuncă, 5 lei! Multe sînt... verzi! Are și cafea cu 10 lei 150 gr. Soțul ei, care o „păzește” este coleg de serviciu cu Gheorghe Bărbănuș — str. Gherghiței nr. 44. În

că am voie să vînd...

● Ilie Marin, muncitor la Arta Mobilei, are cazier. Vinde la preț dublu săpun Palmolive cumpărat „legal” de la Bucur Obor cu 75 lei/buc. Pentru această mare cantitate zice că a stat de mai multe ori la coadă (?!). Mai zice: mi-e foame, decît să fur, am băgat salariul meu, 3.000 lei și iau și eu în plus de la fraieri 2.500 lei. Mi-a zis „Dumnezeu” (cpt. Ion Stăncescu) să mă astîmpăr, dar nu l-am crezut...

● Costache Dumitru de la Turbomecanica vinde „la a doua mină”: 4.000 pietre de brichetă x 1,50 lei și 300 baleturi x 30 lei. Are un câștig de 250 lei pe total. Găinărie?

● După o excursie în Lugoslavia, Daniel Pascu rămîne cu 60 mărci pe care le vinde în talcioc pentru 3.600 lei! Zice: nu sînt traficant de valută.

● La intersecția Pantelimon cu Dimitrov, Costa Marius Viorel, fără ocupație vinde zilnic țigări și gumă de mestecat. Recent, a cumpărat de

tet... Nu credem că Poliția e vinovată că sînt magazinele goale! Atunci de ce lumea străzii o ceartă? Sigur, poliția este ca o mireasă, o privesc toți chiar dacă e frumoasă, chiar dacă e urîdă. Acționînd sporadic, prin natura condiției în care se află totul este ca o sisifiadă. Se impun acțiuni sistematice, periodice, de amploare. Cu cine? Și, mai ales, cu ce?

Să fim clari; nu luăm apărarea poliției, este nonsens. Dacă însă, vrem liniște în casă și pe stradă, trebuie să avem o Poliție puternică respectată, utilată! În toată lumea polițistul este respectat de cetățean pentru că are grijă de el.

Au început să plece oamenii buni din poliție; salariu e mizer, munca periculoasă. Condițiile dintr-o secție de poliție sînt deplorabile (propunem cîteva vizite... guvernamentale). Dotarea este la nivelul căruțel cu cal. Pentru confirmarea unei identități am așteptat 5 ore!

„Dumnezeu” (cpt. Ion Stăncescu, cel cu ochelari de soare) este deasupra tuturor și veghează!

Ion Marin, „săpunar” Made in Palmolive!

Costache, Păun și Tulea, găinari de... buzunare!

fața acestei case și-a instalat două cuptoare și, printr-un cablu improvizat, folosește 4.000 woră pentru rîmărirea tarlinei pe care le vinde soția sa îmbrăcată în halat alb, firește, fără a avea autorizație!

● La 14 iulie, Alexandra Titu a trecut prin vama Giurgiu: 3 fuste blugi, 10 costume de damă, 80 bikini, 10 sutiene, 120 pixuri, 10 mașini de ras. Zice: nu mă ajung cu banii! La vamă am dat 10.000 de lei și ei au spus

la Dumitrescu Mihai, lăcătuș la Mecanică Fină, o cantitate de 5.000 buc. gumă de mestecat. De unde?

● Se impun niște concluzii. Sîntem atît de săraci încît cumpărăm orice și de la origine! Au apărut noi regi și nababi. Au apărut păcăliți și păgubosi. Între ei se află Poliția. Nedorită sau cerută. Am văzut și oameni neimplicați în aceste murdării și care apostrofază, cu vehemență chiar, Poliția! Pe delincvenți îi mîgiuau pe creș-

În încheiere vă propunem cîteva propoziții pe care sînteți liberi să le dezvoltăți cum doriți: pleacă tot mai mulți oameni buni; hoții și pun-gășii se înmulțesc; polițiștii sînt tot mai puțini; nu mai e liniște în casă.

Aud că unii membri ai conducerii noastre au deja gărzi personale. Sînt, deci, bine păziți. Pe noi, cetățenii, cine ne apără? Dumnezeu?

PAUL AGARICI

A VIETII CHEIE

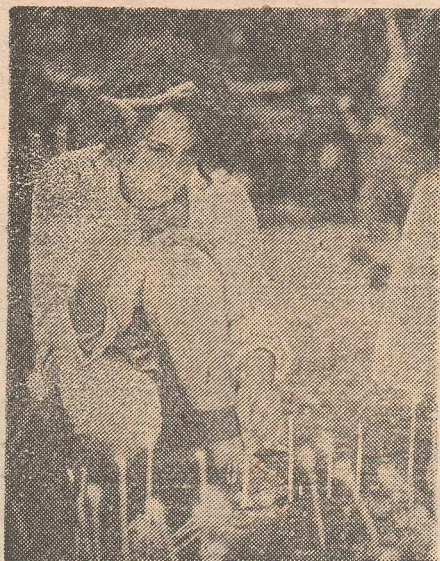
Nici nouă, bărbaților, nu ne mai dă nimeni înapoi cei 45 de ani trăiți în condiții de lagăr. Dar, în sfârșit, noi ne putem consola la urma urmelor pentru viața noastră chinuită cîntînd „n-o să trăiesc cît Pămintul”. Nu ne vom putea însă niciodată consola de anii crînceni îndurați de femeile române. În toată perioada de după război, viața lor le-a fost sfărîmată, ele și-au pierdut dreptul la bucurii. Mamele noastre au îmbătrînit în lipsuri și au murit cu gîndul la vremurile cînd au putut să ducă viață adevărată. Soțiile noastre și-au trecut tinerețile stînd la cozi, frămîntîndu-se mereu ce să dea a doua zi copiilor de mîncare și privind în cîte o revistă de modă din străinătate ca la un basm din o mie și una de nopți. Iar fiicele noastre — evident, străine de orice idee de intrigi și scenarii kaghebisto-ciaisto-securiste — au ieșit în decembrie 1989 în bătaia puștilor, nemaiputînd îndura, hotărîte mai degrabă să moară decît să mai trăiască la fel ca pînă atunci. În timp ce nevestele nomenclaturistilor, de la toate nivelurile, o duceau într-un huzur nerușinat, adevăratele femei române, transformate în „tovarășe”, în roboți, puse la munci grele, abrutizante, epuizante, au fost lipsite de un atribut esențial — de posibilitatea de a-și conserva și pune în valoare feminitatea, gingășia, frumusețea, rezervele naturale de tandrețe. Pentru toate acestea, noi, bărbații, ne vom simți mereu vinovați, vom avea mereu păreri de rău că n-am fost capabili să le protejăm pe femei cum s-ar fi convenit și cum ele ar fi meritat, vom fi marcați de imposibilitatea de-a face reparații în trecut.

Dar în prezent? Dar în viitor? Acest lucru îl putem, desigur, face. Dar iată că la mai bine de 7 luni de la ceea ce ne place să numim revoluție, viața femeilor române nu se deosebește aproape deloc de cea dusă mai înainte. Articolele din aceste pagini sînt un indemn la eforturi pentru a reda femeilor noastre zîmbetul și dreptul la bucurii.

ION D. GOIA ■

O nouă renunțare? Pînă cînd?

Se spune — mai mult de cîteva bărbai — că nu există femeie care să nu-și dorească ceva, mereu altceva. Și-am vrut să aflu cam ce-și doresc ele, bucureștenele, într-un sfîrșit de săptămîină din această vară fierbinte. Am stat de vorbă cu mai multe femei, cum se face de obicei, diferite ca vîrstă, profesie, înfățișare. Am vorbit în magazine, pe stradă, în tramvai. Nu am abordat „vedete” din nici un domeniu. M-am mulțumit să chestionez ceea ce înțelegem îndeobște prin feminitate obișnuită, cea care, „bucurîndu-se” de drepturile cîștigate de-a lungul vremurilor, încearcă să împace și capra și varza, adică să muncească bine și cu spor la serviciu și acasă, dar să-și păstreze feminitatea, frumusețea, tinerețea trupului și a spiritului, zîmbetul și lumina ochilor, disponibilitatea de tandrețe și afecțiune. Toate, absolut toate

Fotografie de
EDUARD CONSTANTINESCU ■

recunosc că e greu, e foarte greu și nu există femeie care să nu fi avut, nu numai o dată în viață, momente de descurajare, de renunțare, mai ales, de tristețe, de neputință. Ce fac ele, atunci? Unele — din ce în ce mai puține — plîng, altele citesc cîteva pagini dintr-o carte preferată (multe își găsesc echilibrul în *Pe aripile vîntului*!), se duc la coafor, își caută o prietenă bună pe post de „duhovnic”, hoinăresc prin magazine.

Iată, deci, ce dorințe au avut niște femei obișnuite din Bucureștii anului 1990, simbătă, 21 iulie: „Am vrut să cumpăr pentru fiica mea, proaspăt bachelareată, lenjerie intimă. N-am cumpărat pentru că ea tocmai răsfoise niște reviste și cataloage de modă străine, iar ceea ce am văzut noi în vitrine și rafturi nu arăta nici pe depar-

te ca acolo. Croială demodată, dantele sărace și aspre, elastice care fîi zgîrție pielea, de culori, ce să mai vorbim. Nu ai, practic, ce să alegi...” „Mi-a murit bunică, caut o pereche de ciorapi negri, plîngînd, îi caut...” Dar ce, parcă albi se găsesc?! Imi trebuie ciorapi albi, fini, pentru o mireasă. Am găsit numai mai groși...” „M-am hotărît să-mi aranjez balconul. La piață am văzut răsaduri, mi-am cumpărat și cîteva ghivece (sînt foarte scumpe!), dar nu găsesc pămînt de flori. Imi doresc să mă răcoresc, măcar cîteva minute, seara, în balcon, între regina nopții și petuniile. Dar trece vara...” „De patru săptămîni o revizilez la termoficare. Astăzi ar trebui să se dea drumul la apă caldă. Imi doresc o baie, ca-n filme. Nu, nu chiar camera de baie, dar măcar un spumant, un săpun parfumat. Spumant nu e, săpun — numai buchețele acelea verzi și galbene, ca niște pietre rău mirositoare. Unde sînt iluziile mele?...” „Parcă le-am pierdut...” spune refrenul. „Nu-mi arde de nimic, caut de azi noapte eritromicină pentru băiețelul meu. Are febră, e bolnav, înțelegi? Nu e un moft!” „Mie una imi trebuie un irigator. Acum cîteva luni am găsit doar furtunul...” „Eu nu găsesc antinevralgice, de o lună nu găsesc...” „Sînt puțin tristă. Nu mi-au mai rămas destui bani ca să-mi cumpăr flori din piață, am văzut niște dalii superbe, dar opt lei firul! Oricum, l-am iertat pe soțul meu care, în ziua cînd am împlinit zece ani de la căsătorie, a venit acasă cu vinete, cartofi, ardei gras, roși, glumind: uite, dragă, în loc de flori! Am cumpărat, totuși, cîteva buchețele de levănțică. E bună și împotriva moliiilor...” „Ar fi trebuit să-o felicit astăzi pe mătușa mea, e bătrînă și singură, nu are telefon. Dar nu am timp să ajung pînă în cartierul „Titan”. Nu s-ar putea înființa un serviciu de comisionari, pe lîngă marile florării, măcar? Un buchet, o felicitare. Știa că nu am uitat-o...” „Of, sînt frîntă! Am văzut cu ani în urmă, la Brăila, scris pe un vagon de tramvai — „Rezervat femeilor”. Măcar jumătate din locuri să ne fie rezervate...” „Eu aș vrea mai mult: un restaurant rezervat femeilor și deservit numai de femei!” „Mă duc la o petrecere importantă. S-ar putea să mă logodesc. Mi s-au terminat fardurile, n-am găsit altele și m-am hotărît să apelez la cosmeticiană. Cum arăt? Bine, nu? Dar mirosiți-mă! Părul, și pielea, și rochia imi miros îngrozitor, a ceară de epilat!” „Am ieșit la cumpărături pentru un parastas mare. Greu, greu să adun tot ce-mi trebuie. Am luat și copii cu mine. Ei au oboșit, eu m-am enervat. Ar trebui amenajate, în marile magazine, niște spații în care să-ți poți lăsa, fără grijă, sub supraveghere, cu plată, desigur, bagajele. Lung e drumul spre civilizație, doamne!”. Blaga spunea: „Doamne, cît mai e de mers!”.

Încă multe lucruri și-au mai dorit bucureștenele. Multe și mărunte. Majoritatea au rămas cu dorința, cu regretul. Încă o renunțare? Pînă cînd? Nici una nu mi-a spus că-și dorește o

piscină, un Ford decapotabil sau o blană de vizon. Dorințe mărunte, obișnuite, ce n-ar trebui să rămînă neîmplinite. Și încă un lucru: majoritatea și-au exprimat dorința de a bucura pe cei apropiați, pe cei dragi. Ar fi fost fericirea de a dărui bucurii. Căci fericirea este compusă din bucurii mici. Nu, românele nu sînt nici pretențioase, nici egoiste!

REGHINA VARVICI ■

Fie SIDA cît de rea, tot mai bine-n țara mea!

Dacă după revoluția din decembrie '89 am fost bucuroși să asistăm la îndreptarea unor pravile strîmbe, transpunerea lor în viață lasă încă mult de dorit din cauza necorelării lor cu necesitățile impuse de realitate. Un exemplu este abrogarea decretului privind interzicerea avorturilor. S-a făcut astfel un act de dreptate, redîndu-i-se individului libertatea de a hotărî singură asupra drumului pe care îl are de urmat în viață, cînd și dacă este cazul să aducă pe lume un urmaș. Conform prevederilor legale în vigoare, orice femeie rămasă gravidă pînă în luna a treia se poate prezenta la medicul de specialitate și solicita întreruperea cursului sarcinii.

Chiuretajul însă, deși efectuat într-un cadru corespunzător și de către un personal medical specializat, comportă totuși riscuri de accidente sau chiar de deces. Dar mai trebuie oare demonstrat faptul că este mult mai simplu să previi

Fotografie de GIG MOTOIANU ■

decît să „repari”? Mai trebuie oare argumentat faptul că orice legislație conferă niște drepturi cetățenilor buie urmată și de crearea unor conpropice exersării acelor drepturi? fi oare de conceput o lege care să mită populației consumul de ban atîta vreme cît organul de resort n preocupă de asigurarea aprovizior cu banane? Pentru că așa stau lucr în privința posibilităților de proc a anticoncepționalelor — mijloace protecție în ajutorul femeilor, pref bile chiuretajelor.

Față de chiuretaj — care implic intervenție chirurgicală nu întotdea lipsită de riscuri —, mijloacele con ceptive oferă numeroase avantaje primul rînd o mare diversitate de tede, de la cele mecanice pînă la hormonale, în administrarea cărora dicul poate indica, în funcție de st sănătății și particularitățile organiz lui pacientului, soluția optimă, elimi astfel orice risc de incompatibilit organică.

Dar dacă socoteala este atît de sim în teorie, pe atît de greu este de pus practică. De ce? Fiindcă oricît am

trebat prin farmacii, rezultatul a f același: anticoncepționale nu se g sesc! Pînă și clasicele prezervative l sesc cu desăvîrșire din comerțul n predispus la privatizare și liberă tivă. (Apropo de metodele de prev nire SIDA, la ce ne pot folosi instru tajele, dacă tot nu avem posibilitat de a găsi în magazine acele obiecte ca să ne apere? !).

La Farmacia nr. 119, din str. Știrb Vodă 16, d-na Elena Zoican, șef unita mi-a relevat totuși un aspect „îmbuc rător”: din cantitatea comandată pe tru luna iunie a.c., de 1 kg chinină s furică, în vederea preparării de anticoncepționale locale, i-au fost l vrate... 50 grame de chinină bromhidri (mai puțin eficace decît cea sulfurică). Ținînd cont că pentru prepararea un ovul se utilizează 0,20 grame chinin cititorul poate calcula singur cît „bine” aprovizionată a fost această „rocoasă” farmacie. Unde mai pui că cele grame reprezintă și singura livra în decurs de șase luni!

În cele din urmă am ajuns la d-r Cornelia Rujan, șef serviciu Produ

Farmaceutice din cadrul Oficiului farmaceutic nr. 1 București, lider al Federației Naționale a Cadrelor Farmaceutice, totodată. Iată ce am aflat: „Noi cunoaștem situația existentă și de mai multe luni facem demersuri pentru urgentarea rezolvării ei. Am fost însă confrunțați cu probleme speciale și asta, nu din vina noastră. În ceea ce privește anticoncepționalele cu uz oral (hormonale), acestea nu s-au fabricat și nu se fabrică încă în țară. Am primit însă din import și se află, de circa o lună, în depozitul Oficiului Central Farmaceutic! Printr-un telex către Ministerul Sănătății, am cerut urgentarea livrării pe piață a acestor produse, dl. ministru Bogdan Marinescu arătându-se foarte receptiv la demersul nostru — dînsul fiind, de specialitate, doctor ginecolog — însă livrarea este întârziată datorită operațiilor de stabilire a prețurilor, întrucît sînt primele produse de acest fel pe piața românească.

Cît despre anticoncepționalele locale (ovule locale), acestea se pot prepara în laboratoarele farmaceutice, avînd la bază chinina. Și aici însă, întârzierea livrării pe piață se datorează tot unor

Fotografie de PAUL AGARICI

încurcături de acte normative, întrucît acum cîteva luni am fost înștiințați că prețul chininei se va majora, ulterior comunicîndu-ni-se și majorarea (de la 1.500 lei/kg, la 1.500 lei/kg). În aceste condiții a trebuit să așteptăm stabilirea temeiului legal de preț per kilogram, urmînd să facem și noi normarea pentru prețul viitorului produs. În momentul de față, în depozitul nostru există deja o cantitate de 540 kg chinină (factura 100 638/5.07.1990), pe care o vom livra curînd unităților farmaceutice. Vă pot asigura că, începînd cu luna august a acestui an, fiecare farmacie va putea găsi ovule anticoncepționale locale și, mai mult decît atît, vor avea afișat acest lucru.

Problema prezervativelor este încă nesoluționată, cauciucul fiind materie primă din import, deci deficitară; avem însă în vedere rezolvarea acestui aspect, mai ales datorită prevenirii malariei SIDA. În aceeași ordine de idei — privind mijloacele anticoncepționale — pot afirma că firme străine cu renume în domeniul farmaceutic și-au oferit serviciile în vederea semnării unor contracte dar, pînă acum, discuțiile sînt doar în faza de tratative, firmele respective solicitînd plată în valută forte.

Chiar dacă nu a pus degetul pe rană — căci, ce altceva decît birocracia poate fi cauza acestor tergiversări? —, informațiile furnizate de d-na Rujan au datul de a ne face mai optimiști. Ținem totuși să tragem semnalul de alarmă asupra situației actuale, informîndu-ne, la rîndul nostru, cititorii. Sperăm ca factorii de răspundere din Ministerul Sănătății să acționeze mai prompt pentru soluționarea acestor probleme, avînd în vedere importanța sănătății publice și, în special, protejarea eternului feminin, fără de care viața și-ar estompa culorile.

PAUL VINICIUS

tul în care l-am povestit despre soții Ioan și Eudochia Milea, care au procreat 16 copii, iar Eudochia l-a adus pe lume, dintre care în viață sînt 15 (cinci-sprezece), ne-am adus aminte că în satele noastre românești din Maramureș, Bistrița-Năsăud, Sălaj etc., există astfel de familii cu prunci mulți, sănătoși, frumoși, viguroși. Nici pe departe nu vreau să fac, în context, apologia „sporului de natalitate“ la femei, cum în trecut o făceau activiștii, zîmbind pe sub mustață. Nu a fost și nu este ușor să crești 2 copii, dar mite 15. Nu e de fel ușor să crești și să hrănești atîtea guri, într-o penurie trecută și prezentă de alimente strict trebuitoare. Ca majoritatea familiilor cinstite și fără relații la „Ierusalim“, familia Milea (ce nume predestinat!) a avut suficient de tras, de suferit. Dar nimeni nu i-a auzit plîngîndu-se vreodată, căindu-se așa și pe dincolo. Și-au purtat crucea prin ani, iar crucea este una grea, din lemn de salcîm, noduros.

Dacă bine-mi aduc aminte, Ioan Milea lucrează în sectorul zootehnic, la IAS Dorolț. În secret era chiar învidiat că este „stîlpul“ unei asemenea numeroase familii. Eudochia a fost și dînsa o femeie în toată legea, chiar dacă acum urmele anilor și-au mai lăsat din floarea de cîreș pe la tîmple și ridurile îi brăzdează obrazii. O întreb dacă nu i-a fost greu, dacă nu-i mai este greu cu „puzderia“ asta de copii? Bașca faptul că au venit deja și nepoții. Îmi explică simplu, că așa e la țară, unde mîncîcă doi, mîncîcă și trei, unde mîncîcă 7, mîncîcă și șaptesprezece guri. E drept că pentru prepararea hranei nu folosea oale mai mici de 15—20 de litri. Măicuța Eudochia e mîndră și acum, ca mai an, și spune deschis că a fost și este bucuroasă că la ea acasă ușa se deschide foarte des.

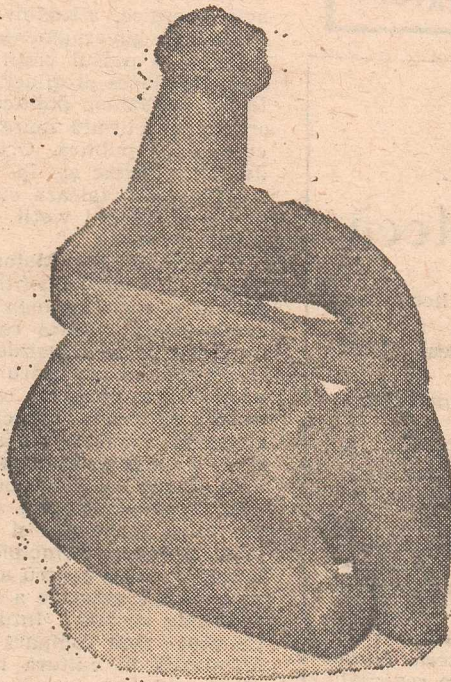
Ce e frumos la familia Milea? Vecinii nu l-au auzit niciodată certîndu-se. Pe copii nu l-a văzut nimeni bătîndu-se, hîrjîndu-se, cum se mai obișnuiește între frați. O regulă a fost însă instaurată în casă. Fratele mai mare îl ia în primire pe imediat următorul, acesta pe următorul și, tot așa, pleacă la școlile generale nr. 5 și 15 din municipiul Satu Mare, prinzîndu-se frumusețea de mină. O instrucție și o educație aleasă, nesofisticată, chiar dacă soții Milea n-au trecut prin școlile de pedagogie ale lui Pestalozzi. Așadar, o familie numeroasă, dar și fericită. Din toate lunile anului are Eudochia Milea născut cîte un copil, numai din lunile mai și iunie — nu, Două surori sînt gemene. „Mai bine să sporească sămînța bună și neamul nostru, zice lelea Eudochia, decît să împînzească străzile tot felul de indivizi călîți cu cărbune...“. Iar autorul însuși al rîndurilor de față este încurcat și nu știe dacă referirea directă a fost la mineri care au bulversat Capitala în mijloc de lună iunie, ori la alte specimene tucurii care într-adevăr ne împînzesc nu numai limba, ci și conștiința.

Să-i numim, vă rog, pe cei 15 copii ai familiei Ioan și Eudochia Milea: Ștefan, Augustin, Paulina, Ioan, Maria, Alexandru, Lucia, Aurelia, Tania, Vasile, Nicolae, Viorel, Lîana și mezinul Radu. Facem încă o dată socoteală, să vedem dacă ne-au ieșit la numărătoare. Și să-i numeri sînt mulți, în adevăr. Au îmbrățișat aproape toate profesiile, de la instalator la sudor, de la ospătar la croitoreasă. Ultima aripă a familiei o formează „detășamentul“ școlarilor. Ei sînt cei care vin.

Eu tot întreb de greutate și de nimicurile vieții, cînd colo, acești oameni simpli dar măreți în simplitatea lor, mută discuția pe alt plan. Sigur că ar fi vrut ca și copiii lor să urmeze niscăi-vă școli înalte. Au și unele talente, înclinații. Dar nu s-a putut, deocamdată. Vor ca să-i facă pe fiecare cu o meserie, iar frații mai mari, care sînt deja în cîmpul muncii, îi ajută substanțial pe cei care urmează să deprindă o profesie sau alta. Dacă va dori vreunul să urmeze o facultate, n-are decît, familia se va uni ciorchine și-l va ajuta. Ar fi absurd acum, în final, să spun că familia Milea nu a avut și că nu mai are greutate. Poate mai mari ca ale altor familii. Dar, fiind o familie unită, le depășește, cum se spune, din mers. Poate mai ușor ca alte familii cu mai puțini copii „de seră“, cum se spune îndeobște.

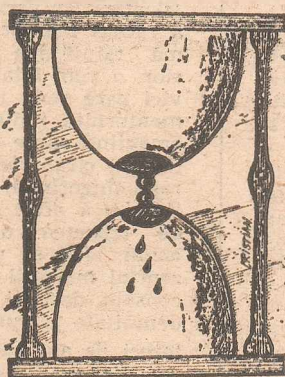
Scriu aceste fraze albastre de suflot nu pentru a face, Doamne ferește, o infuzie de optimism femeii române, care, socialmente vorbind, a trecut și mai trece prin avatăruri numai de ea cunoscut. Dar Dumnezeu a menit-o, mai întîi și întîi, să înmulțească sămînța bună și să revigoreze neamul.

DORIN SĂLAJAN

Pentru ca femeia să nu mai fie victima ignoranței

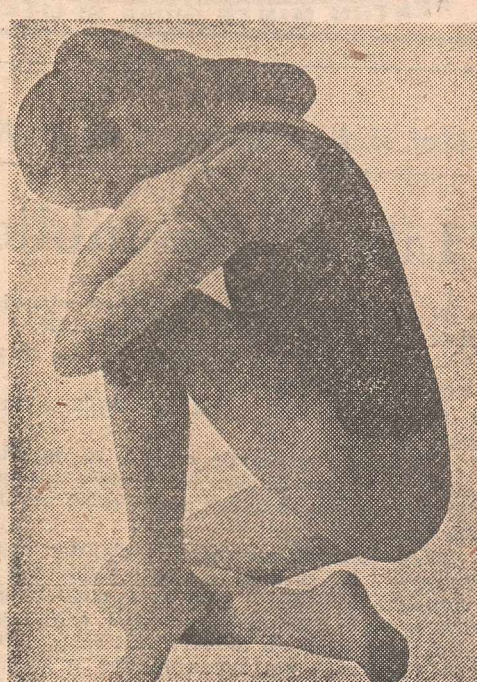
Pentru sau contra avortului? Evident, în loc de răspuns e dreptul femeii de a nu aduce pe lume un copil nedorit. Pînă la revoluție, contracepția era un teritoriu inabordabil pentru medicii ginecologi, ne spune directorul adjunct al Maternității Giulești, medicul primar Sorin Puia. După liberalizarea avortului, cele șase luni care s-au scurs, ne-am trezit în fața a trei lucruri importante: o patologie ginecologică feminină extraordinară, ca urmare a 25 de ani de provocare a avorturilor em-

Desen de CRISTIAN MIHĂILESCU

price, o lipsă totală a educației sexuale și contraceptive, în special; 40 la sută dintre femei nu știu ce este această contracepție. Și, în al treilea rînd, un număr mare, de aproximativ 7 000 de femei, la nivelul țării, după supraviețuirea acestei legi, sînt foarte mutilate, cu organele genitale extirpate și care încep să aibă probleme psihosomatice de adaptare.

În fața acestei situații, în momentul de față, pentru preîntîmpinarea avortului, contracepția în România se desfășoară pe două planuri: o rețea guvernamentală de contracepție, dirijată de guvern, care a deschis cabinete de contracepție în toate județele țării și în toate clinicile universitare din București, iar cel de-al doilea aspect, la fel de important, al educației sexuale și de contracepție propriu-zisă. Din ajutoarele primite, România dispune acum de unele contracepționale, dar ele nu trebuie folosite decît în urma unor prealabile consultații și îndrumări cu cadre medicale. Cabinete de planificare a familiei — family planning — funcționează deja în cadrul a trei maternități: Giulești, „23 August“ și Polizu. Aici se pot obține consultații și contracepționale. Din păcate, femeile încă nu știu de existența acestor cabinete. Aflăm de la dr. Florina Șerbănescu de la maternitatea Polizu, de sfaturile noastre pot beneficia toate femeile interesate. De asemenea, noi distribuim în mod gratuit și orientăm, în același timp, pe cele ce ne cer sfatul spre una din metodele de contracepție existente: anticoncepțio-

nale orale, metode de barieră (prezervative, diafragme și șampoane) și a treia posibilitate aplicarea steriletelor, care nu sînt altceva decît niște minuscule dispozitive intrauterine. Folosirea uneia dintre aceste trei posibilități nu trebuie făcută la întîmplare, ci doar în urma unei prealabile discuții cu medicul specialist al cabinetului de planificare familială.

Activitatea de contracepție, recunoaștem, este abia la început. Educația sanitară și sexuală s-a practicat extrem de restrîns, singurul mijloc de planificare familială era avortul provocat, cu consecințele lui nefaste (26 la sută din avorturi erau complicate, dintre acestea 3,11 la sută se soldau cu intervenții mutilante și 2,36 la sută duceau la deces). Impactul psihosomatic al femeilor tinere mutilate după avorturi complicate este o realitate. Liberalizarea avortului după revoluția din decembrie a creat o situație deosebită, prin marele număr de avorturi care se prezintă pentru întreruperea sarcinii și, în plus, un număr de avorturi incomplete, provocate în virtutea vechilor obiceiuri. În primul trimestru, în București, 27 dintre acestea s-au soldat cu decese. Femeia continuă să fie victima propriei ignoranțe.

ELENA GHERA

Exercițiul Ceaușescu!

Din mai multe scrisori ni se confirmă următorul eveniment: acum cîteva zile, în Gara de Nord a avut loc un veritabil „exercițiu Ceaușescu“ — concentrarea unor trupe de civili (?), într-unul efectiv al poliției feroviare, blocarea circulației oricărui cetățean sau vehicul, dispariția bișnițarilor și a vînzătorilor ambulanți, a tot ceea ce ar strica esteticul sau ar deveni o potențială ambuscadă, executarea unui cordon de siguranță compus din simpaticii și arhicunoscuții băieți cu părul scurt și cravată verde-gușter la costum maro-pămîntiu, în carouri. (Nu s-au tăiat copaci sau tufișuri pentru că, în Gara de Nord, a fost de mult interzisă plantarea lor! Nu s-au strigat lozinci; nimeni nu a bătut din palme!)

Sigur, lumea, pusă la zid sau nevoită să circule încet, peste șine, a rămas consternată; totul s-a lămurit repede: a trecut Doamna Roman, de mină cu propriul copil, ca să „prîndă“ Rapidul 11. A plecat trenul, la Belgrad, și lucrurile au revenit la normal!

Presupunem că aceste măsuri de pază, deosebite („ca-n vremea lui Ceaușescu“) și persoanele din numerosul corp de gardă, ad-hoc, au fost plătite direct din leaful domnului prim-ministru și nu, cum spun unii care vor să destabilizeze și să calomnieze, din chiar bugetul statului (despre care, e adevărat, nu știm nimic!). Nu-i așa, cu banii lui fiecare face ce vrea!

Multe femei, mai ales din cele care vin noaptea de la fabrică și merg spre casă pe străzile întunecate ale urbei noastre și-ar dori un soț afit de griji și bogat. Pentru ele, totul e un vis pentru că, sîntem siguri, domnul prim-ministru nu va divorța niciodată.

PAUL AGARICI

Ușa care se deschide foarte des

Sugestia acestui titlu mi-a oferit-o prozatorul Ion Bleda, în prezent redactor-șef al cotidianului „Gazeta de Nord-Vest“ din Satu Mare. În momen-

Mai sint de citit mii de cărți

Librărie și bibliotecă

M-a vizitat zilele trecute un fost coleg de liceu care a făcut o afacere bună după Revoluție.

— Dispun de o sumă mare de bani și vreau să-mi cumpăr o bibliotecă.

Credeam că este vorba de mobilă și nu înțelegeam ce vrea de la mine.

— Nu este vorba de mobilă, ci de câteva mii de cărți. Am văzut că scrii în „Flacăra” despre așa ceva. Te rog să mă sfătuiești și pe mine ce anume să-mi cumpăr.

Eram gata să izbucnesc în râs, dar m-am abținut. Cum să-l fac să înțeleagă că o bibliotecă nu se poate cumpăra dintr-o dată și că ea se poate constitui numai într-o viață de om? Cum să-i explic că volumele care se află la un moment dat într-o librărie, oricât de numeroase, nu pot compune o bibliotecă, fiind neselectate și neorganizate? Dacă nu mi-am revărsat asupra fostului meu coleg de liceu tot sarcasmul de care mă simteam în stare a fost numai pentru că mi-am dat seama, în ultima clipă, că aș fi nedrept: el avea o intenție frumoasă, dar îi lipsea competența necesară pentru a și-o realiza. I-am explicat pe larg, fără ironie, timp de mai multe ore ce dificultăți sînt și cu ce trebuie să înceapă, iar după ce m-am despărțit de el m-am gândit cît de puțin face critica literară pentru a fi de folos unor oameni de acest fel. Considerațiile savante și de multe ori sterile care apar în reviste în legătură cu noile apariții editoriale nu pot constitui un ghid. Ele nu răspund la întrebări elementare, de genul: cine este autorul? despre ce este vorba în carte? ce valoare are cartea în comparație cu altele pe aceeași temă? ce anume din cuprinsul ei merită o atenție aparte? ce anume nu prezintă interes? și, în concluzie, cartea merită cumpărată sau nu?

Simplificînd la maximum, s-ar putea spune că datorită criticii literare este să îndrume procesul lent și complicat de transferare a cărților din librării în biblioteci. Sintem obligați moral și profesional să contribuim la transformarea cărților din marfă în act de cultură. Oricum, este și în interesul nostru să ne ocupăm de aceasta, pentru că altfel ne înstrăinăm tot mai mult de cititori, îi pierdem și în curînd nu vom mai avea pentru cine să scriem.

Drept urmare, cuprins de remușcări, am hotărît ca de acum înainte, măcar din cînd în cînd, să-mi îndeplinesc această obligație elementară față de cititori și să prezint aparițiile editoriale mai semnificative. (Mi voi îngădui uneori să le trec în revistă și pe cele fără valoare, dar susceptibile de a avea succes la public, tocmai pentru a explica de ce nu merită să li se acorde prea multă atenție).

● A. E. Baconsky, *Scrieri, I, II*, Ediție îngrijită, note, cronologie și bibliografie de Pavel Țugui. Studiu introductiv de Mircea Martin, București, Editura Cartea Românească, Colecția „Mari scriitori români”, 1990. Poet, prozator, eseist și traducător, A. E. Baconsky (1925—1977) a avut destinul unui aristocrat al spiritului rătăcit printre stalinisti. La început el a încercat să intre în rolul de poet „militant”, dar vocea îi suna fals. În perioada 1955—1956 și-a repudiat poemele scrise după principiile „realismului socialist” și și-a configurat o estetică proprie, dînd curs unei înclinări înnăscute pentru contemplație și fast. Volumul antologic *Fluxul memoriei*, apărut în 1967, îl prezintă în această ipostază. În continuare, viziunea sa lirică s-a radicalizat, pînă la o reprezentare apocaliptică a lumii contemporane, în *Cadavre în vid*, 1969 și în *Corabia lui Sebastian*, 1978 (volum postum). Recitită azi, poezia sa se remarcă prin distincție, dar suferă de monotonie. Chiar și cînd descrie un cosmar poetul rămîne preocupat de eleganța expresiei, astfel încît ca artist ne impune respect, dar nu ne emoționează.

Volumul I din recenta ediție cuprinde, în aproximativ 500 de pagini, aproape toate poeziile lui A. E. Baconsky, poezii care prezintă în momentul de față un interes mai mult documentar.

O lectură cu adevărat pasionantă oferă volumul II (360 de pagini), întrucît în paginile sale regăsim proza fantastică, admirabila proză fantastică din *Echinoxul nebunilor și alte povestiri*, 1967. Tot aici se tipărește — pentru prima dată în România — romanul parabolic *Biserica neagră*. Scris la persoana întâi, în fraze de o transparentă stranie, romanul înfățișează într-un mod aluziv și atemporal stilul de viață dintr-un regim totalitar. Cersetorii care acaparează puterea, subordonîndu-și elita cu ajutorul unei tenebroase poliții secrete, ilustrează catastrofa răsturnare de valori, specifică unei dictaturi comuniste. Se observă însă că A. E. Baconsky a evitat să includă în roman orice referire explicită la situația din România postbelică, pentru a nu putea fi folosită ca probă împotriva lui la un eventual proces. Tema de a nu atinge vreun fir epic care curentează diminuează într-o oarecare măsură forța romanului.

Adnotările lui Pavel Țugui și în special cronologia pe care a alcătuit-o consultînd aproape toate sursele existente impresionează prin devotamentul față de memoria lui A. E. Baconsky. Iar studiul introductiv semnat de Mircea Martin poate fi considerat o mică monografie, scrisă cu competența și sobrietatea cu care ne-a obișnuit cunoscutul critic și istoric literar.

ALEX. ȘTEFĂNESCU

Se spune de regulă despre marile personalități culturale că statura lor se măsoară și prin dimensiunea politică probată în acte energice, atitudini civice și demersuri guvernamentale. Antecorarea în pulsul vieții sociale, implementarea profilactică în stu-fărișul deciziilor politice conferă omului de cultură măreție și recunoaștere publică. Orice închidere în livresc și în cogitație evazivă, echivalează cu o infirmitate în planul vieții practice, constructive.

Fără îndoială, Maiorescu n-a fost un diletant în politică. Campaniile sale critice menite să în-sănătoască cultura românească implicau deja, în paralel, o proiecție politică, un cadru operațional în care ideea de construcție trebuia să capete încărcătură decizională. Pendula nu atît „între zidar și ostaș apărător al zidirii”, cum afirmă Al. Dobrescu, cît, mai ales, între problematic și apodictic, între speculație și program, între eminența principiilor elaborate și lupta pentru a le impune în viață, grija de a le conferi finalitate socială. Intuise bine Petrovici cînd compara rolul lui Maiorescu în cultura românească cu „rolul pe care îl are logica între științe”, de a ordona achizițiile spirituale devălmășite în instrumentații lucrative, de a infuza activități de conștiință, criterii, sens tehnologic și aplicabilitate. Or, pentru izbînda acestui demers reformativ — se vede cît de colo — teoreticianul trebuia dublat de politician, omul de laborator trebuia să coboare treptele. Agorei, să se facă auzit și înțeleș.

Mai este o problemă. S-a vorbit mult despre „jerfta” lui Maiorescu reîntors în țară în dauna afirmării lui în lumea filosofică europeană, despre privarea sa de universalitate în beneficiul operei — restrictive totuși — de construcție culturală românească. Adevărul este că opera sa, fundamentală pentru devenirea fenomenului românesc, nu incumbă atribuie de competitivitate într-un dialog mai larg al valorilor. Diagnosticianul ideal al cazului particular românesc, nu s-a prelungit într-o spistemologie profilactică universală. Că Maiorescu a rămas marcat de această dramă tănuită a forului său interior, o vom afla tot de la Petrovici care redă textual răspunsul mentorului junimist atunci cînd, omagînd șapte decenii de viață, finăru cirac redeschide această rană sîngerindă. «Mi-ai ghicit sufletul», a oftat Maiorescu sfîșiat de tristețea unor insatisfacții acum, cînd se vede ajuns spre zenitul misiunii sale. Aproape se consola, deși își purta flacăra cu demnitate și cumpătate. La șaptezeci de ani căpătase aura unui mare director de conștiințe și de prestigios om politic român. În lumea culturii autohtone se organizau omagieri somptuoase iar revista „Convorbiri literare” îi

consecră un număr special cu multe semnături prestigioase. Nici o reacție însă din afara hotarelor țării. Rămăsese un circumscris fenomenalității românești și remiștea poate dureros deficitul de universalitate.

Cu toate acestea, Maiorescu nu semnase încă ultimul act. La 72 de ani este însărcinat, pentru prima dată, cu formarea unui guvern. Îndelungată sa experiență politică — trecuse doar prin atît de ministere — capătă acum posibilitatea unui corolar, deși vremurile erau tulburi. Țările din Balcani vor deveni în curînd teatrul unor operații militare și România — ale cărei granițe și interese fuseseră avariate grav prin Tratatul de la Berlin — nu putea rămîne indiferentă. Guvernul Maiorescu preferă, totuși, început, ipostaza neutralității ceea ce va determina înverșunate reacții de pe banca opoziției liberale. „Guvernul a scăpat trenul”, va riposta Ionel Brătianu în ședința din 4 mai 1913. „Vă înșelați, trenul României acum sosește”, va răspunde calm și sigur pe acțiunile sale Maiorescu. Și așa s-a întîmplat.

Titu Maiorescu în căutarea universalității

În acele zile⁸ tulburi și furtunoase primul-ministru român dovedește o energie în mișcare, o luciditate în gîndire și o fermitate în acțiune amintind de perioada trecută a juventei. Nu și dorește el atunci, la vremea începuturilor, situații taifunice pentru a și proba virtualitățile competitive? Le avea acum din plin și trebuia să se măsoare cu ele. Putea acum să și probeze efectiv deviza cu care își povătuise neconținut discipolii: „să fim raționali cu fața spre universalitate”, deși în noua poziție politică nu mai era vorba de perspectiva lumii valorilor speculative pe care Maiorescu o ratase, sau o jerftise cu bună știință, în beneficiul ipostazei de „organizator al culturii noastre neînchegate și pe alocuri deviate de la drumul ei natural” (Ioan Petrovici), ci de o lume a operațiilor politice. Dar postura de prim politician al țării (reținuse pentru el și portofoliul externelor) putea oare compensa

șansa irosită în tinerețe cînd avusesese posibilitatea afirmării în mediul universitar occidental? Putea oare prin această mutație a planurilor, să dobindească satisfacția universalității eșuată în cîmpul spiritual? Să fi sperat Maiorescu într-o asemenea compensație? Poate, dacă avem în vedere că și însușise într-un totuși principiul lui Comte care cerea omului politic o cultură mai vastă decît oricărui alt specialist. Conform acestei convingeri debabia politicul omologhează însușirile și virtuțile unei personalități culturale. Cîtă măreție poate incumba un om de cultură care își reprimă sau se susține ipostazei politice civice și atitudinală față de ulcerările vremii și ale cetății?

Să privim lucrurile mai cu atenție. Ion Petrovici compara rolul lui Maiorescu — am mai spus — în cultura noastră cu acela al logicii între celelalte discipline științifice. „A eliminat ce era fals, a indicat lacunele și sistemele de a le acoperi”. Și politica și logica erau, așadar, înțelese ca domenii ordonatoare, dirijorale, implicînd personalitatea informată și lucidă în toate disponibilitățile ei lucrative. Maiorescu le-a cultivat cu ardoare depotrivă, încercîndu-le virtuțile deschiderii universale. În logică va persista mai puțin, în politică mai mult. După încheierea misiunii sale prim-ministeriale va scoate „Carlea verde” cuprinzînd toate documentele conflictului balcanic și ale Conferinței de pace de la București din iulie 1913. A fost ultimul act înainte de retragerea sa din malaxorul vieții publice. Dar și singurul care i-a adus puțină notorietate în lumea europeană. Din Austria contele Berchtold îi telegrafia: „Doresc să transmit d-lui Maiorescu, remarcabilul conducător al tratativelor, cele mai călduroase felicitări ale guvernului imperial și regal”. Prezentîndu-și demisia — a sa și a cabinetului ce l-a condus — regele României îi declara: „Ai fost nu ministru, ci prietenul meu”.

Firește, gloria politică nu ține la drum lung. Așezat durabil în național, Maiorescu va adulmeca neconținut lumea largă, îi va recepta pulsurile, direcțiile de sens, zbatările culturale și politice, dar confortabil nu se va instala niciodată într-însa. Acesta i-a fost destinul. Dar să nu uităm că dacă ulterior, în perioada interbelică, spiritualitatea românească se va deschide lumii pe arii tot mai largi de recunoaștere, la mijloc trebuie situat și efortul pontifului junimist. Sub veghea și îndrumarea lui profesorală s-au format spiritele propulsatoare de mai tîrziu. Iar dacă s-a întîmplat ca învățaceii să ajungă mai departe decît magistru, faptul trebuie înțeleș și ca o răsfrîngere de har maioreșcian.

Prof. IONEL NECULA

faci patru ani doar ca să capeți o hirtie la mină.

— Am aflat că serralul a fost desființat.

V. R.: Actorii au dat cîteva e-

Optimismul se prepară din chinină?

xamene de diferență și au intrat la zi.

— Mulți oameni erau contrariați, alții chiar iritați de numărul mare de fii de actori și regizori care intrau în institut.

V. R.: Eu nu aș fi surprins că o meserie se transmite din tată în fiu. Există medici care trans-

mit profesia fiilor lor, există mîneri care transmit profesia fiilor lor. De ce nu ar fi și actori? ! Și în promoția aceasta au fost trei copii de actori. De ce nu s-ar putea ca un tînar care stă în casă cu un actor, care vede toate spectacolele în care joacă părintii lui și colegii părinților lui, de ce nu ar putea căpăta și el dorința de a fi actor dacă are și calități? ! În privința fiului meu sint liniștit, el vrea să dea la Arhitectură.

— Aveți spații suficiente pentru numărul mare de studenți care vor veni în toamnă?

V. R.: Clădirea aceasta a fost scoală de jandarmi, e mare dar nefuncțională. Am înțeles însă de la minister că s-a deschis tema unui proiect pentru un institut nou în care vom avea și săli de curs, și cantină, cîmin, piscină, săli de sport. Dar problema cea mai gravă este că nu avem pentru toamnă cîmin pentru studenți. Pînă acum erau cazați în căminele Universității din Grozăvești. Dar acum și Universitatea și-a mărit numărul de locuri și nu vor mai putea primi studenții noștri.

AURELIA BORIGA

Violeta Andrei — un rol fără repetiție (III)

— Era începutul anilor '70 cînd viața se arată blindă și chiar generoasă cu dumneavoastră.

— În această perioadă am fost chemată să fac o probă de film, o coproducție româno-franceză, serialul „Neînfricătii”. M-am dus cu un sentiment defetist, nici prin cap nu mi-a trecut că aș putea câștiga rolul. Culmea e că francezii și regizorul Iulian Mihu m-au ales pe mine ca interpretă principală. În același timp am mai interpretat și un al doilea rol, deoarece Gina Patrîchi nu a mai apucat să vină la filmare din cauza vremii îngrozitoare. Regizorul Iulian Mihu mi-a spus să mă transform cum voi putea, să-mi pun o perucă blondă (pe vremea aceea eram brună, culoarea mea naturală de păr fiind brună) și a doua zi de dimineață le-a spus tuturor că a adus o actriță nouă pentru acest rol. M-a rugat să nu rid pentru că dacă rid mă dau de gol. Eu nu văzusem filmul, „Satyricon” al lui Fellini dar întîmplător îmi făcusem un machiaj în genul acela. Nu m-a recunoscut nimeni. Dar pînă la urmă nu am putut să rezist să nu surîd.

A fost o perioadă extraordinară de frumoasă. Filmul acesta a fost pentru mine poate cel mai important lucru, a fost și revenirea la meseria de actriță. Am avut o echipă uluitoare. Scenografi erau soții Borzescu care pe urmă au plecat în Franța. Erau distribuți foarte mulți colegi de la arte plastice. Eram ca frații acolo la filmare. Am dus o viață boemă, în condiții îngrozitoare de grele. Un frig sinistru. Țin minte că noaptea dormeam într-o cameră care nu avea geam și în fiecare seară puneam o masă de brad peste geam ca să nu intre alita frig. Dormeam cu un reșou la cap ca să nu-mi înghețe fața foarte tare. Am filmat mai mult noaptea, eram îmbrăcată în voaluri, în picioarele goale. Aveam 27 de ani atunci dar nu mă interesa. Toți colegii vroiau să mă menajeze, să mă protejeze. Înainte de a intra în cadru, eu îmi aruncam lucrurile de pe mine ca să pot să rămîn concentrată. După ce terminam filmarea și eram înghețată boamnă, începeau să mă frece cu zăpadă ca să-mi revin. Dar nu a contat pînă în ziua în care m-au uitat vreo patru ore într-un copac, legată, îmbrăcată în două perdele și cu picioarele goale, iar ei au plecat să caute alt loc de filmare. M-au găsit congelată. Începu-se un fel de moarte albă. Am făcut după aceea congestie pulmonară și m-au trimis la București. După două săptămîni am mințit acasă că nu mai am febră și am fugit înapoi la filmare. Era pasiunea aceasta nebună, fanatică. Dacă nu am avut tupeu, am avut foarte multă pasiune și fanatism. Am făcut multă escadorie în acest film. Nu am acceptat niciodată să fiu dublată. Spuneau: Lăsați-o în pace că e de-a noastră, se descurcă ea. Aveam un curaj poate inconștient, dar în clipa în care se dădea „Motor” se întimpla ceva foarte ciudat în mine. Adevărata mea viață era pe platourile de filmare.

Pe urmă am plecat la un festival internațional și acolo m-am vindecat de congestia pulmonară. Am avut surpriza să întîlnesc multe personalități și să fiu dintr-o dată foarte răsfățată și chiar preferată publicului, spre tîtala mea uimire deoarece plecasem foarte complexată din țară, știind că sînt româncă. Nici nu credeam că acolo se va întimpla acest miracol. După aceasta am început să fiu chemată foarte des la filmări.

Dar în 1971 s-a întimplat lucrul care mi-a distrus cariera. În '71 soțul meu a fost

făcut secretar al C.C. al P.C.R. cu probleme internaționale. Eu eram plecată din București și am fost feliicitată de oameni. Pentru mine a fost un lucru îngrozitor și am spus că nu poate fi adevărat, e o confuzie de nume. Mai exista cineva cu acest nume. Cînd mi s-a confirmat că este el am înțeles că pentru mine se va întimpla ceva foarte rău. Am înțeles că pentru mine se va sfîrși. Abia începusem să filmez și a apărut această viitoare nenorocire.

— El și-a dat seama că vă va sacrifica?

— În clipa aceea, nu. Nici el nu se aștepta la ceea ce urma să se întâmple. El, ca formație, era inginer hidrotehnician, a fost luat la U.A.S.R., la U.T.C., la secția internațională. Problemele internaționale au început să-l pasioneze, dar nu pentru partea politică, ci mai mult pentru deschiderea spre exterior.

El avea o zestre culturală foarte serioasă, de aceea a fost întotdeauna acuzat că este intelectual. A fost un fel de oaie neagră în mijlocul celorlalți. Un om care cunoaște nouă limbi străine, un om care cunoaște foarte multă istorie și literatură, cu un simț al umorului deosebit. Un om de o mare inteligență, într-adevăr. Marea lui pasiune erau cărțile. Fiecare cumpăra cărți. M-a dus și pe mine de cîteva ori pe la anticariatele pe care le frecventa tot timpul și cînd a văzut cîte cărți îmi pun deoparte a spus: „Nu te mai iau pentru că nu o să mai avem din ce trăi”. Casa noastră este invadată de cărți. Sigur, contează foarte mult într-o căsnicie să ai și o comunicare spirituală, nu numai afectivă. El trebuia să fie arestat de Ceaușescu. E adevărat că a fost făcut trădător de mai multe ori, dar în ultima perioadă acest lucru s-a repetat foarte des și el, cunoscînd situația gravă în care este țara, a făcut un lucru la care și eu am marșat.

— Deci, înțeleg că vă consulta.

— Da, pentru că știa că este un sacrificiu al amîndurora. Un sacrificiu de viață, vorbesc. Pentru că cei doi, pe care nu credeam că voi apuca să-i văd morți înaintea noastră, pentru că ei nu vroiau să mai importe nimic pentru țară, soțul meu mi-a spus că face un lucru care ne va costa viața. Pe el în primul rînd și poate și pe mine. A început să

facă foarte multe importuri pe răspunderea lui personală. A adus în țară pe bază de schimburi de mărfuri medicamente, materii prime, alimente, hrană pentru animale, fiindcă animalele mureau de foame și de aceea stăteam atît de prost cu hrana pentru oameni. A făcut multe importuri, există documente pentru aceste lucruri. Nu vorbesc în van. În noiembrie, Ceaușescu l-a prins.

— Cît timp a făcut aceste importuri fără să se știe?

— Doi ani. Din clipa în care și-a dat seama că nu poate să mai obțină de la el nici un import pentru țară. Există documente, aceste lucruri pot fi verificate. La începutul lui noiembrie, prinzîndu-l cu un import de 3 milioane de dolari pentru medicamente și aparatură medicală, l-a făcut anticomunist, i-a spus că duce o politică antipartinică, antistatală, că vrea să îmbogățească capitalismul, și l-a spus că în patru ore îl va deferi justiției. A continuat această prigoană contra lui pînă în 15 decembrie. Cu două zile înainte, îl și destituiseră neoficial, urmînd ca în prima ședință CEPEX să-l destituie oficial și după aceea să-l și aresteze. De acum se descoperiseră foarte multe importuri. De ce spun că am marșat la acest lucru, deoarece în vara trecută, cam pe vremea aceasta, mi-a dat să citesc scrisoarea lui Antonescu către soția lui înainte de a fi executat, spunîndu-mi că aceasta va fi și soarta noastră, că el va fi executat, că eu probabil voi fi lichidată și poate și copilul nostru. Deci am știut de mult că asupra mea planează moartea.

În general, atmosfera era îngrozitoare, deoarece nu ne puteam vorbi decît în șoaptă la ureche, pentru că și casa și telefonul ne erau ascultate. Acum un an, de Paști cînd am ciocnit două ouă roșii, a doua zi Postelnicu i-a spus: „Azi noapte ați ciocnit ouă roșii”. Deci pînă și șoapta era înregistrată.

Ne vorbea numai la ureche, dar, cîteodată, de ce să mint, ne dădeam drumul la gură. De aceea, de multe ori, colegii de-ai mei erau stupefiați cînd mă auzeau vorbind și-mi atrăgeau atenția: „Violeta, vezi că întreci măsura”. Aveam printre noi mulți informatori.

AURELIA BORIGA ■

Înghițite de coridorul înălțat medieval, în rezonanțele răcoroase ale pașilor greșiți, pe băncile dintre coloane se prăbușesc speranțele.

Sala de judecată — aceea aspră, a poporului — risipește spațios lemn sculptat și aurit. Pe scena Tribunalului Mare, între 16—23 iulie s-au depănat dulci amintiri.

Era în luna lui februarie, ziua a 18-a, cînd cu lovitura de stat. Atunci vajnica noastră armată (și nu numai) a reținut în sediul guvernului elementele declasate care năvăliseră în incintă, tulburînd grav liniștea publică, instigînd la violență, făcînd apologia infracțiunii, ultragiind cu violență, distrugînd bunuri, vătămînd corporal.

O parte dintre acestea — 38 de „capete înfierbîntate” — au fost judecate și condamnate încă din perioada 23—27 februarie. O alta a fost găzduită în continuare, cu inima deschisă, în celulele mai multor secții de poliție. Procuratura a anchetat, dovezile s-au stivuit, martorii au incriminat.

Arta de a confecționa procese

„Un maior mă bătea și-mi spunea ce să spun”

Rechizitoriul e construit simetric, pe principiul repetiției. Numele martorei Demetrescu Cerasela revine obsedant. Dacă rezisti tentației mistice de a admite posibilitatea ubicuității domniei-sale, te întrebi cum de nu i-a scăpat aproape nimic din vedere. Sau: cum de a putut vedea fără greș gesturile, atitudinile atîtor persoane. Să fie la mijloc vigilența revoluționară?

Aproximativ o pătrime din inculpați e reprezentată de minori. Cu dereglări sau insuficiențe psihice. Fără ambii părinți. Chiar și fără carte. Autoritatea tutelară a trimis referate și cu asta basta! Nici n-ar fi putut face mai mult...

Ceilalți, în marea lor majoritate, sînt tineri între 19 și 24 de ani. Evident, nu are importanță. Cum nu are importanță nici faptul că mai mult de jumătate nu-și recunosc acuzațiile, nu-și recunosc propriile declarații. Ba chiar își permit să afirme că acestea le-au fost smulse cu amenințări. Sau cu forța: „M-au bătut soldații. Da’ și civili...” (Romașcu Titi); „Declarația am dat-o de frică. Mă loviseră militarii”. (Romașcu Daniel); „Dădeau cu patul armei în mine și mi-au zis să mă dezbrac, vroiau să-și bată joc de mine” (Tă-nase Lucica); „La Palat un maior de poliție mă bătea și-mi dicta ce să spun” (Tă-nase Gheorghe); „Nu m-au lăsat să plec fiindcă n-aveam acte. M-au bătut rău de tot soldații și noaptea, pe la doispe, m-au batjocorit șase din ei” (Bostan Aurelia); „Mi-au strîns degetele în ușa să spun că am primit bani și m-au forțat să mîncîc hîrtie igienică” (Nicolae Petre); „Un anchetator m-a amenințat că mă bagă în lanțuri dacă nu scriu că Romașcu Titi a spart geamul” (Roșioru Attila)... și alții.

La prima afirmație de acest gen, completul de judecată a tresărit surprins, dar repede luîndu-și seama, i-a sfătuit pe avocați să depună plîngerii la Procuratura Militară. Ce dacă ai de-a face cu orbul? Îl prinzi și tot îl scoți ochii!

În penultima zi de interogatoriu însă, excedat probabil de atîtea senzații tari, procurorul George Carp n-a mai avut energia să se mire. Aflînd că: „M-au bătut mai mulți militari în Palat și unul m-a dus pe-o scară și a vrut să mă dezbrac, da’ am avut noroc și a venit un grup de oameni și ne-au urcat la etaj undeva”. (Șerban Florentina), domnia sa a dat a lehamite din mîna, considerînd, poate, mai puțin gravă tentativa decît violul.

Aceeași inculpată a obținut în schimb participarea intensă a doi dintre poliștii prezenți la datorie, care au pufnit sincer amuzați de mărturisirea scîncită a minorei: „M-au amenințat și cu un ciine lupă ca să scriu li ziceau șo, pe ea! Șo, pe ea!”

„Totul e prea pus la punct”

A apărut în seara aceea de pomină la tv., înghesuit într-un fotoliu, revoltat, susținînd sus și tare că soldații i-au bătut pe cei din sediul guvernului. Se numește Mircea Ivănescu, Născut în 1967, alpinist de performanță, fără ocupație (tocmai se străduia în iarnă să se angajeze). A fost la Universitate în 21 Decembrie. A apărut Televiziunea în zilele și nopțile următoare. La debutul acestui proces se afla în stare de libertate împreună cu încă 16 care au fost Ridicați zilnic, între 16—23 iulie, de o brigadă specială formată din cinci inși discreți. Nu prezentau mandat, nu ofereau explicații. Așteptau răbdători ca inculpații să fie interogați iar la ieșirea acestora din sală își puneau în funcțiune puterea de convingere. La scara tribunalului se aflau duba și o pereche de cătușe.

În 13 iunie, cei aflați la Poliția Capitalei au fost eliberați de doi poliști (ar fi trebuit să facă de pază ceva mai mulți, dar de...). N-au avut practic de ales. Unii au mers pe străzi în zeghe. Le-a fost frică. S-au temut de ceea ce li s-ar fi putut imputa.

Ei își amintesc foarte bine cum, odată reținuți în Palat, i-au văzut colaborînd cu soldații pe cîțiva dintre recalci-tranții cei mai activi. Cum au fost maltratați și de necunoscuți în civil. Cum a fost o perioadă de acalmie în clădire, cînd geamurile erau de mult vraise, și oamenii împinși de curiozitate se plimbau, da, chiar se plimbau, făcînd conversație cu militarii. Cum au fost selecți, preferîndu-se țiganii, cei fără muncă, fără Dumnezeu, iar la Măgurele li se promitea celor mai slabi de înger că vor fi eliberați dacă declară că au primit bani. Cine n-a fost recunoscut seara în sediul guvernului, a fost recunoscut pe parcursul anchetei de martori al căror chip nu-l zărise măcar.

Părinții, rudele, prietenii știu că n-are rost să-și facă iluzii. „Totul e prea pus la punct. Cine o să ne creadă pe noi...” Se înghesuie pe coridoare, aleargă după avocați și se bucură nebunește dacă le pot srecura prizonierilor un pachet de țigări și ceva mîncare. Cînd, după-amiază, ușile grele se închid rămînî năuci, cu sufletele dilatate de teamă.

OLTEA MUTULESCU ■

Am vîndut ziare cu Ceaușescu!

Un alt episod al relatărilor domnului Gheorghe Klein, posesor al unei remarcabile memorii și martor direct, insinuat fortuit pe coordonatele istorice zbuciumate ale anilor '30-'50, se referă la perioada în care domnia sa a avut șansa — dacă poate fi numită astfel — de a-l cunoaște îndeaproape și a petrece împreună clipe semnificative cu tinărul imberb, delinquent minor al acelor ani, devenit mai târziu „cel mai iubit” demolator al civilizației și conștiinței noastre naționale, ceaușescu nicolae. Individul dădea de pe atunci semne de parvenitism, de profundă lipsă de scrupule și de oportunism acerb.

Amintirile lui Gheorghe Klein completează imaginea noastră, mișcată întru dezgust, a acestui nefericit accident genetic. Firește, ca și în cazul episodului privind execuția Marelui Ion Antonescu, răspunderea pentru exactitatea celor relatate revine în întregime naratorului.

(...) Cînd a fugit de-acasă, ceaușescu avea, cred eu, vreo 11 ani. El era născut în 1918 și în 1931 era deja în București. Eu urma să împlinesc 10 ani. La vîrsta aceea nu eram cu mintea coaptă, nici cheie de biserică. Mai fugeam și eu uneori de la școală și vindeam ziare. În Gara de Nord erau mai multe centre de difuzare a presei care recurgeau la copii mai fără căpătii, ce urmau să pună ziarele în vînzare peste tot, în întreg Bucureștiul. Existau deja adevărați capi ai acestor copii-difuzori. Cine nu-și aminteste de Mănăilă, de Clupercă, de atîția alții?! (...) Eram instruiți cum trebuie să facem reclamă eficientă pentru vînzare. Ieseam cu publicațiile Palatului „Universul” și strigam de mama focului: „Universul, Dimineața / Păduchii mi-au mîncat viața!” sau „Crima din Piața Națiunii — o fată spînzurată de limbă!” (...) Pe ceaușescu acolo l-am văzut prima oară, la Gară. El avea aproape 14 ani; eu îi zi-

ceam „nene”, era mai mare, ce să fac?! De unde p... mă-tii ești, mă? — m-a întrebat el la prima întîlnire. Veniseră două circuri pe-atunci în București și aveau nevoie de copii care să lipească în oraș reclame. „Hai să mergem, bă”, zice el — că aștia plătește bine. Ce zici? — Așa m-am trezit purtînd cu mine căldarea cu cocă — căci cu așa ceva se lipeau pe atunci afișele — și cu el alături, cu sulul de afiș sub braț. După ce ne-am terminat treaba, am primit în ziua aceea 10 lei de la cei de la circ, însă noi luam de la vînzarea ziarelor cîte 100—150 de lei pe zi, vorba aia, aveam rabat... Ceaușescu se supără și-mi zice: „Ce-l asta, bă, pentru 10 lei să împinzim Bucureștiul de afișe? Hai mai bine înapoi, la Gară!” Bine-bine, dar un’ să ne culcăm? Unde era Gara de Nord și unde era casa mea?! Slavă Domnului, eu locuiam pe Brîndușei nr. 61, unde era să plec noaptea cu tramvaiul? A zis

să mergem „la el” — un cămin de vagabonzi, undeva pe strada Berzei, lângă un locaș de cult evreiesc, aproape de actualul stadion „Dinamo”. Căminul asta avea locuri cam pentru 200—300 de derbedei. Iaca, mă număram și eu, volens-nolens, printre ei. La ușă se afla un cetățean cu o masă și un scaun. Dormitul era taxat cu 2 lei pe noapte de persoană. Ne-a luat banii (bon nu mai dădea) și ne-a indicat paturile, care aveau saltelele și pernele despuiate și, în plus, cîte o pătură. Ne-am culcat; să fi fost vreo nouă (ora 21.00 — n.n.). Eu aici — ceaușescu alături. Pe la unu noaptea, pac, poliția! Era o dubă afară în care ne-au înghesuit și ne-au dus la o secție de poliție pe undeva pe lângă Arcul de Triumf. Ne-au pus la smotru și am frecat dușumelele împreună pînă la ziuă. În zori, ne-au tras cîte un șut în fund și ne-au expediat, amenințîndu-ne. Acum, ce să facem?! „Hai cu mine!” — zice ceaușescu. „Unde, nene? Ce treabă am eu, că eu am familie, ce dracu?!” „Unde-o ai, mă, să-ți-o cunosc și eu!” — răspunde el. „Da’ cu d-ta ce e nene, ce vrei de fapt?” „Sînt comunist!” — îmi spune pe șoptite. „Nu știu ce-nseamnă, zău, poate-mi explici mata”. Eu habar n-aveam la vîrsta aia ce înseamnă comunismul. Dar cred că nici el nu avea habar. M-a convins să-l iau acasă. Arăta vai de capul lui și mi s-a făcut milă. L-am luat cu mine și cînd am ajuns acasă l-am lăsat afară. Am in-

trat în casă singur, am trecut de furiile grozave ale tatei, de dojenile mamei vizavi de școală, pe care am îmbunătățit-o cu două-trei sute de lei cîști-gați de la ziare. Le-am spus că am un amic afară, că-i vai de capul lui, și-atunci tata a zis să-l chem. A intrat și l-a întrebat dacă i-e foame, dacă a mîncat. I-a întins mama masa și tata l-a întrebat: „De unde ești?” „Din Oltenia, din Scornicești!” — a răspuns el cu semeție. Am mîncat împreună și ne-am culcat. El a plecat a doua zi — mie tata nu mi-a mai dat voie să merg cu el. Mi-am reluat școala. A treia zi însă, apare el la noi. Să vezi frumusețe, că nu era singur. Avea cu el pe Gheorghe Rădulescu (noi îi ziceam Gogu) și pe Gheorghe Apostol. La noi în cartier mai venea adesea poliția și siguranța, să ne mai controleze. Știti, și tata a crezut, a fost ilegalist. Cîinele pus pe lanț ne anunța din timp. Eram sub supraveghere și, colac peste pupază, și aștia pe capul nostru. Noroc că tata avusese inspirația să facă o gaură în perete care dădea la tante-mea în curte. În fața găurii a pus o covată mărișoară, astfel că nimeni nu și-ar fi putut da seama de existența ei. Cînd au venit poliștii, tata i-a băgat pe gaură, dar, culmea, cel mai greu de scos a fost Gogu Rădulescu. El, de cînd era mic era gras. I-a opintit tata piciorul în fund și tute-o. Poliția a intrat și n-a găsit nimic. Pe urmă, tata m-a admonestat și mi-a pus în vedere că aștia să nu mai calce pe la noi. Au plecat și nu i-am mai văzut. (...) Cam după vreo an de zile — aveam 11 ani ca popa! — îl întîlnesc pe nea nicu pe Calea Moșilor. „Ce mai faci, mă, nenorocitul?” — îmi zice el mie. „Ce să fac, bine” — răspund. „Ai început școala?” Zic: „Da!”. „Nu mai ești de partea noastră,

hai?” — îl aud. „Cum adică, de partea noastră?” — întreb. „Ehei, te prefaci. Acum is ucenic la o cizmărie, la nea Apostol”. Cine era nea Apostol ăsta, era unchiul lui Gheorghe Apostol. El mai avea încă doi ucenici. Văd acu că se vorbește că ceaușescu a fost cizmar, că una, că alta... Prostii. N-a fost nici măcar cizmar. Nu cred să fi știut să bată măcar un cui. Ucenicia dura pe-atunci 4 ani. Cît să fi stat el la Apostol? Mesterul l-a luat din milă, fiindcă l-a turnat ceaușescu verzi și uscate, că tat-său e bețiv, că a mulți copii, că-i sărac lipit și alte brasoare. Asta era în 1933. După 20 de zile, a început să dispară piele de talpă din prăvălie. Patronul avea bucăți de piele de mărimea unui tablou. Într-o zi, bătrînul Apostol se înseamnă de lipsă și-l întreabă pe ucenici ce se-ntîmplă. Aceștia dau din colț în colț și-i arată prin semne că se ferească de nicolae. Apostol înțelege, îl trimite după piine proaspătă și între timp află cum că acesta fura pielea și o revindea mai joi, la prăvălia care îl concura pe el. Cînd se-ntoarce ceaușescu, îl prinde binisor și-ncepe să-l „scarmene” pînă-terste, cu teime. Nu știu cum s-a întîmplat că pe stradă treceau chiar în clipele alea greviștii de la Grivița, cei din acel an, 1933. Ceaușescu s-a smucit din mîinile mesterului și a zbughit-o în stradă, amestecîndu-se printre greviști. Iacă așa, pas cu pas, și-a clădit biografia revoluționară. (...) L-am căutat mult mai târziu, prin 1967, să mă ajute într-o problemă. Era deja mare și tare — de „Gicu” nu își mai amintea, bineînțeles, nici într-un chip. Așa a fost să fie. Vorba ceea: cînd țigănul ajunge împărat...“.

A consemnat
CRISTIAN PAVEL

TEST

Nu toți cei trei din fotografie sînt falși mineri, ci numai unul. Ați putea să ne spuneți care? (Răspunsul în numărul viitor)

Petre Roman și crima pasională

Cînd e măritată doar de cîteva luni, o femeie tinăra nu trebuie, în ruptul capului, să-l irite pe adoratul și proaspătul ei soț. Nici măcar dacă invocă scuza că ar dori să-i pună la încercare dragostea, exprimîndu-și admirația față de alții. Căci s-ar putea ca totul să sfîrșească prost și tinerele femei să pătească ce a pățit și doamna Mariana Mirică, muncitoare la Fabrica de mobilă din orașul Stei (fostul oraș Doctor Petru Groza).

La finele primei decade ale lunii ianuarie a.c. ea l-a văzut pe domnul Petre Roman la televizor și și-a exprimat, de bunăvoie și nesilită de nimeni, admirația față de dînsul, exclamînd că „e un bărbat foarte bine”, chiar în prezența soțului, căruia Mariana, nu cu mult timp în urmă, îi mărturisise că nu-l mai iubește. Acest lucru a stîrnit o furtună în sufletul soțului. Iar scena în care soția și-a exprimat admirația față de domnul prim-ministru a fost, poate, picătura care a făcut să se reverse paharul. Domnul Mirică, mecanic la Fabrica de marmură din Vascău, nu a mai „demontat” mecanismele proaspetei căsnicii, ca să vadă unde-i baiul. Disperat că tinăra lui soție nu-l mai iubește și infășurat în cămașa lui Nesus a geloziei neputincioase, el s-a hotărît să-și pună capăt zilelor. Un gest nelalocul lui, pentru că femeia este cea care așteaptă mereu să-i fie cucerită dragostea. Cît privește admirația față de premierul român, aceasta este o psihoză populară feminină, care nu trebuia să-l îngrijoreze: întrebați orice femeie ce părere are despre fizicul agreabil al domnului Petre Roman! Dar mecanicul a crezut probabil că numai lui i s-a întîmplat o asemenea nenorocire. A vrut să se avertizeze sub trenul de Vascău-Oradea, dar n-a avut curaj destul. S-a întors acasă, după ce și-a luat țigări din belșug, gîndindu-se cum să iasă din nenorocire. Soacra l-a surprins

în această mare dificultate a vieții. Gînelele i-a relatat că se simte distrus pentru că fiica ei nu-l mai iubește. Soacra l-a făcut prost: gînelele a cîntărit-o cu aceeași apreciere și de aici cearta a degenerat în încăierare. Mecanicul și-a tras soacra în baie și a pocnit-o cu secura în cap, ucigînd-o pe loc. Apoi a așezat-o în cada de la baie. Mai târziu a sosit socrul, pe care l-a lovit tot cu secura în cap și l-a pus claie peste grămadă, tot în baia cu rol de groapă comună. Probabil dacă ar mai fi sosit ceva rubedenii, cine știe cum ar fi reacționat ucigașul. Apoi el a început să fumeze și să scrie o poezie de șaisprezece strofe, din care citez doar una: „De dragul tău pierdut-am viața / Și sincer rău îmi pare, / De dragul tău pierdut-am viața, / O viață ca o floare.”

Inspiratoarea acestei poezii a sosit și ea și soțul a exclamat: „Azi e ultima zi!” și a vrut să o îmbrățișeze dragăstos pentru ultima oară. Nevasta a priceput însă că e ultima zi înainte de a pleca în concediu. În fața dorinței de îmbrățișare a soțului, soția l-a respins. Turbat de minie, gelosul a încercat s-o sugrume pe loc și să desăvîrșască piramida morții din baie. Noroc că nevastă-sa a posedat niște unghii pe măsura disperării ei și l-a zgîrîiat pe agresor, care a scăpat-o pentru o clipă din strînsoare, suficient pentru ca inspira-toarea poeziei s-o zbughească pe ușă, cerînd ajutoare.

Mirică s-a dus în pas domol și s-a predat la postul de poliție din orașul Stei, mărturisindu-și crimele.

Nefericita întîmplare de gelozie și moarte face obiectul dosarului nr. 621 din 1990 al Judecătoriei Oradea.

În concluzie, tinere femei, nu vă exteriorizați prea tare sentimentele, la numai cîteva luni de la căsătorie.

PAȘCU BALACI

TE-AȘTEAPTĂ-N SERILE LUNGI...

Constituind un îmbelșugat izvor de inspirație pentru poeți, prozatori, compozitori, cineaști, pictori și pentru mulți alții, strada este mai mult decât un loc ori un spațiu de existență, ea este parte importantă a vieții noastre, având, la rândul ei, propria sa viață. Spre deosebire de locurile închise — cabinete prezidențiale, ministeriale, birouri și celule ale poliției, ascunzători și beciuri de tot felul —, strada se oferă privirii, sub soarele cald, sub razele blinde ale lunii, la lumina felinarelor, a becurilor sau a tuburilor cu neon în modul cel mai deschis și cinstit cu putință. Strada nu înșală, strada nu ascunde, strada nu minte. Strada are fauna ei, care o urîște uneori, dar nu strada e de vină. Iubită de toți, strada este și puls al vieții și supraviețuirii noastre. Pentru a lua acest puls, fotoreporterii „Flăcării” au ieșit în stradă, dar nu cu bite, ciomege, lanțuri și topoare, ci numai cu aparatul de fotografiat. Cîteva din cele văzute de ei vi le oferim și dumneavoastră, ca un omagiu adus străzii, care „te-așteaptă-n serile lungi, nostalgia din ea s-o alungi”.

ION D. GOIA ■

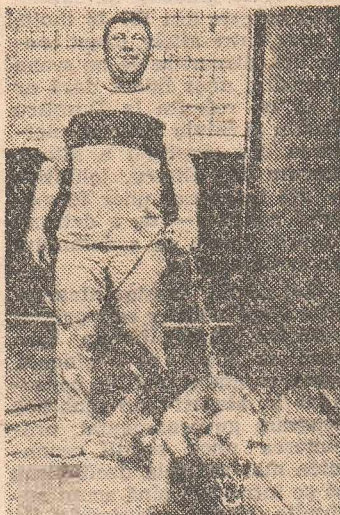
Să tot fii pieton...

Să nu uităm nicicînd
să iubim trandafirii

Amindoi mai au
pînă la lăsarea
la vatră

Pe Strada Competiției din București trandafirii au înflorit a doua oară

Plutonierul Vatră și ciinele Nero

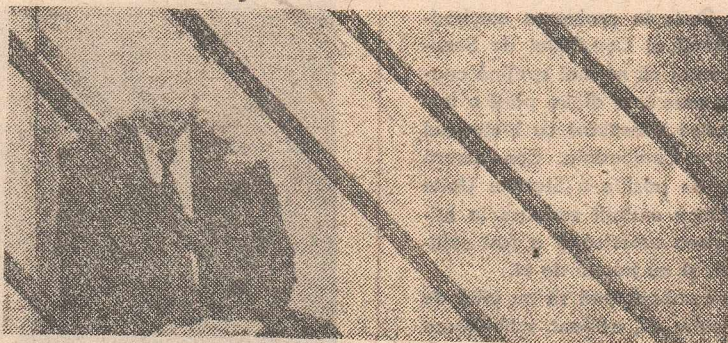

Piața Operei, 22 iulie 1990

Afișele au rămas...

Bucureștenii in week-end

La mai bine de două luni de la primul scrutin liber, străzile urbanelor noastre mai poartă încă însemnele competiției electorale. Cei de la primărie nu se grăbesc; nu dau turcii...

Ieși Gheorghită
La poartă...

Un gând
pentru cei
care au fost

Gură de om,
gură de...

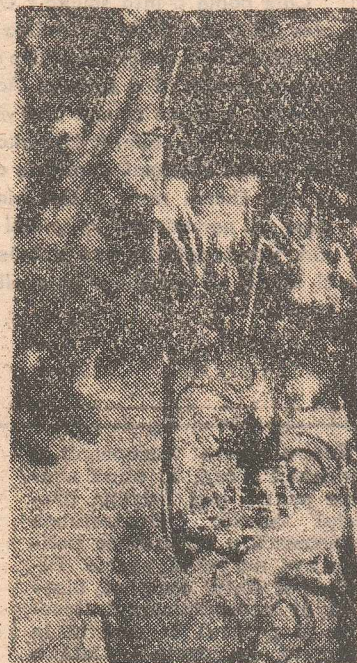
București, Strada Emancipării, nr. 49

Și caii se hrănesc, nu-i așa?

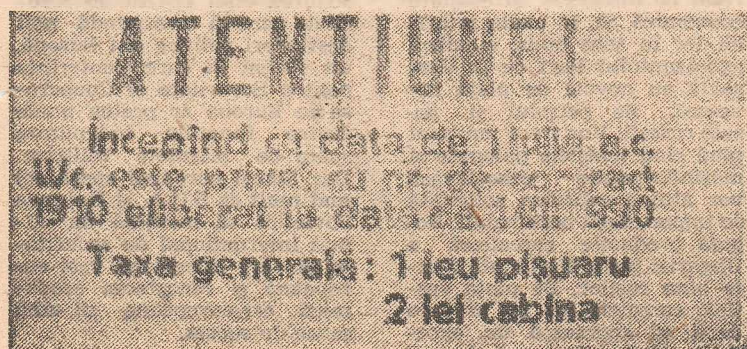
Emanciparea e lucru greu, nu se poate face cît ai bate din palme

Piața Universității,
13 iunie 1990

Privatizarea in plină ofensivă

Românul este și poliglot

Dai un ban, dar știi că merită

Cum poți tinde către universalitate fără să fii acuzat de cosmopolitism

Între Scyla și Caribda

Despre crimele bandei lui Pol Pot, venită la putere în Cambodgia în 1975, s-a aflat mai pe larg abia după înlăturarea, trei ani și jumătate mai târziu, a acesteia de la cîrmă. Cifra celor uciși se ridică la un milion, fapt ce situează regimul polpotist pe o treaptă înaltă într-un clasament al crimelor de genocid ale regimurilor marxist-leniniste. Pol Pot l-a lăsat cu mult în urmă pe prietenul său Ceaușescu, singurul șef de stat care s-a dus la Pnom Penh ca să-l laude și să-l strîngă în brațe pe asasinul cambodgian; dictatorul român ar fi fost devansat chiar și în cazul cînd cei uciși în România în decembrie 1989 ar fi fost 60.000, cum a anunțat inițial regimul Iliescu. Se-nțelege de la sine că atât cambodgienii, care trăiau într-un uriaș lagăr de concentrare și dintre care mulți pierneau zilnic, cit și străinătatea, doreau înlăturarea guvernului criminal polpotist. Și iată că acest lucru s-a produs, în decembrie 1979, în urma intervenției militare vietnameze, încurajată și sprijinită de Moscova. O tragedie se sfîrșea — guvernarea Cambodgiei de către o bandă de descreierați. O alta începea — ocupația militară și jefuirea Cambodgiei de către vietnamezi.

După această schimbare, poporul cambodgian și opinia publică internațională s-au aflat în fața celei mai insolite și originale (unde am mai auzit noi cuvîntul acesta?) situații: să aleagă între două tragedii, să spună care din tragedii este mai bună. Vietnamezii și Kremlinul trăgeau, firește, spuză pe turta lor și arătau lumii hecatombele de cadavre și grămezile de oase scoase la iveală din gropi comune, cu comentariul, explicit sau subînțeles: „Iată de la ce i-am salvat noi pe cambodgieni, ce tot mai cîrțiți?”. Însă prețul plătit de poporul cambodgian pentru a fi scăpat de sub dominația genocidului și a fi putut trece la o normalizare a vieții a fost imens: vietnamezii le-au luat localnicilor și cenușa din vatră, că doar de aceea i-au „eliberat” (de unde or fi învățat lecția?). Din această cauză, comunitatea internațională, în marea ei majoritate, înclina să admită că cea de-a doua tragedie, jugul vietnamez, era mai de condamnat; ca atare, la O.N.U., khmerii roșii au continuat, o vreme singuri, apoi împreună cu alte două formații, să fie recunoscuți ca reprezentanți legitimi ai Cambodgiei. Problema este internaționalizată și se ajunge la conștientizarea de pace între regimul de la Pnom Penh și opoziția tripartită condusă de Norodom Sianuk. În 1989, vietnamezii anunță, evident, ca urmare a presiunii internaționale, retragerea din Cambodgia. Chestiunea care se pune acum era: ce va fi după vietnamezi în Cambodgia. Din nou khmerii roșii?

Se pare că tocmai pentru a împiedica o astfel de posibilitate, la sfîrșitul recente reuniuni de la Paris în problema cambodgiană a celor cinci membri permanenți ai Consiliului de Securitate al O.N.U., Statele Unite au anunțat că nu mai sprijină coaliția tripartită condusă de Sianuk (în care una dintre părți o formează khmerii roșii) și că vor organiza consultări cu Vietnamul în vederea găsirii unei soluții pentru Cambodgia. Considerată ca o adevărată bombă, schimbarea de poziție a Statelor Unite în problema cambodgiană va produce mutații serioase în atitudinea multor țări. De altfel, hotărîrea americană a fost salutăată de principalii parteneri ai S.U.A. și nu numai de ei.

Care poate fi însă soluția? Oare cambodgienii să nu aibă de ales decît între Scyla și Caribda? Pentru că, evident, schimbarea la față a americanilor constituie un succes și un avantaj nesperat pentru vietnamezi și sovietici. Acțiunile lor au crescut foarte mult și ei par a spune acum: „Ați văzut că noi am avut dreptate, că noi sintem de preferat khmerilor roșii?” Nu, nu sint de preferat. Esența chestiunii constă în a institui în Cambodgia un regim și fără khmeri roșii, și fără vietnamezi, în revenirea țării la o stare de normalitate, în spiritul tradițiilor umaniste ale acestei țări. Cambodgia nu mai trebuie împinsă între Scyla și Caribda, ci lăsată să navigheze în apele liniștite ale unui regim democratic.

ION D. GOIA ■

Într-o lume europeană și balcanică aflată în plină zbatere pentru a-și ciștiga propriul adevăr, dimensiunea sufletească a tensiunilor politice are un relief aparte. Biserica și statul socialist, biserică și neocomunismul, biserică și poporul în general la răscruce de istorie — iată o ecuație care nu putea lipsi din nici o analiză corectă. „Le Monde Diplomatique” relevă: „Tema independenței naționale a fost utilizată pe scară largă fie pentru a se lupta împotriva pretențiilor hegemonice ale Uniunii Sovietice (de către Iugoslavia și Albania, de exemplu), fie, dimpotrivă, pentru a justifica o aliniere foarte pronunțată (de exemplu, tentativa de a construi o națiune est-germană în jurul unui stat a cărui legitimitate nu era decît ideologică). Ambele teme au fost uneori invocate simultan, ca în Polonia, în 1956, cînd Gomulka s-a prezentat sovieticilor în chip de salvator al comunismului (ceea ce însemna a face concesii sentimentelor naționale ale polonezilor), iar poporul său ca salvatorul țării (ceea ce însemna a da

unele asigurări Moscovei). Ceaușescu a știut să acționeze foarte bine pirghia independenței naționale în profitul său.

Religia care era, în dublă calitate, sursă de legitimare a regimurilor de tip sovietic participa la această logică de ansamblu: combătînd-o, puterea se situa în linia ideologică a proiectului leninist; instrumentalizînd-o — ceea ce presupunea compromisuri minime cu Biserica — puterea încerca să pozeze în continuatoarea istoriei naționale și moștenitoare a tradiției.

Elementul religios putea fi utilizat, în paralel, în diferite moduri de către societate; ca gaj al pluralismului, în fața umanității fictive pe care puterea încerca să o acrediteze; ca simbol al rezistenței la această putere, simbolurile laice fiind confiscate; ca rezervor etic pentru a suplina absența valorilor laice discreditate; ca vehicul de reconstituire a țesutului social; în fine, ca instrument de redefinire a politicii. Din lungă confruntare cu proiectul și practica sovietică, unele Biserici iată, în mod evident,

Un Lech Walesa român?

De astă dată, din ceea ce spun străinii despre noi am ales un comentariu difuzat de „Deutsche Welle”. Se-nțelege de la sine că ne-am oprit la un text care nu poate fi în nici un caz suspectat de părtinire. Intrucît noi sintem înclinați să privim cele ce se petrec în România fie cu pronunțată indulgență (dacă nu cu entuziasm), fie cu intransigență pătimasă, cunoașterea impresiilor și a opiniilor altora cu privire la țara noastră devine, așa cum am susținut și cu alte ocazii, obligatorie. (I.D.G.).

La 7 luni de la răsturnarea dictaturii, se poate vorbi, în România, de apariția unor lideri, alții decît cei impuși în evenimentele din decembrie?

Este o întrebare pe care nu puțini și-o pun la această oră. Cercetarea evenimentelor, la care cu toții am asistat, începe cu 12 ianuarie și, culminînd cu cele din 13—15 iunie, a avut, între altele, drept consecință, dispariția de pe scena politică a unor lideri, dacă ar fi să ne referim la Dumitru Mazilu și Silviu Brucan, pierderea din prestigiu a altora, precum Ion Iliescu, tentative — din interiorul unor formațiuni politice — de a detrona propriii lideri, ca a domnului Radu Câmpeanu.

Mai „final” peste intemperiiile vieții politice este primul ministru, Petre Roman, care pare să joace pe o singură carte capitalul politic consolidat în alegeri: un ambițios program guvernamental, propunerea unor soluții economice mai radicale decît lăsau să se întrevadă pînă acum opțiunile oficiale exprimate de domnul Iliescu.

Paradoxal, în timp ce imaginea puținilor lideri politici

se altera vizibil, ultimele trei luni au impus o personalitate fără ambiții politice: Marian Munteanu, președintele „Ligii Studenților” din Universitatea București, devenit simbol al acțiunilor nonviolente ale mișcării studentesti pentru democrație și libertate.

Luările de poziție ale acestuia, din balconul Universității, timp de multe zile, au prezentat manifestarea civică, responsabilă a mișcării studentesti, în contextul socio-politic actual și nicidecum urmărirea unor scopuri politice.

Piața Universității a făcut din el un lider, autoritățile au făcut din el un martir. Arestat în spital, sub acuzația de incitare la violență, aproape concomitent cu momentul cînd președintele ales pronunța, în incinta Ateneului Român, cuvintele „Jur să respect legile țării, să apăr democrația, drepturile și libertățile fundamentale ale omului”. Marian Munteanu a devenit pentru mulți un simbol.

Edictată după maltratarea sa de către minerii veniți să facă ordine în București, în zilele de 14 și 15 iunie, arestarea președintelui „Ligii Stu-

denților” are o conotație precizată, poate ostentativă, pe care studenții n-o pot ignora. La manifestațiile de protest care au avut loc în cursul lunii iulie „Liga Studenților” a declarat că va continua protestele pînă la eliberarea lui Marian Munteanu și a celorlalți arestați abuziv, în urma evenimentelor din 13, 14 și 15 iunie.

Punerea imediată în libertate a lui Marian Munteanu ar fi, fără îndoială, o dovadă de inteligență politică. Sub presiunea unei avalanșe de probleme economice și sociale, puterea ar avea tot interesul să găsească o ieșire abilă în competiția angajată cu zecile de mii de „cămăși albe”, printre care multe abia acum își descoperă liderul. Dacă vacanța estivală a debutat cu anunțarea programului guvernamental, este firesc ca toamna să devină anotimpul reformelor. Și atunci nu va fi vorba numai de începerea cursurilor universitare, ci și de reacția unei clase muncitoare, căreia puterea i-a acordat rolul de determinant în corecția disciplinară a drumului spre democrație.

Aflate în curs de organizări și structurări, syndicatele nu par dispuse să accepte, necondiționat, moratoriul de 6 luni, solicitat de guvern. Este de așteptat ca, în toamnă, mișcările sociale să proiecteze un sindicat sau altul și, de ce nu?, un lider sindical cu ambiții civice. Se va naște, cumva, un Lech Walesa român?

U.R.S.S. Pentru a împiedica ciocnirile interetnice, în regiunea Oș trupe ale Ministerului sovietic de Interne supraveghează traficul pe drumurile publice.

avînd creditul unui real prestigiu. Este, desigur, cazul Bisericii catolice poloneze și cehoslovace, sau al Bisericii protestante din R.D.G. ori din România. Alta este situația însă, în cazul Bisericii ortodoxe din România și Bulgaria, compromise într-atît încît trebuie să ceară iertare popoarelor lor”. Să nu mai comentăm...

MONDORAMA

● Europa fierbe în est, dar a atins temperaturi înalte și în vest. Prefacerile rapide tulbură prezentul și transformă viitorul într-o dilemă obsedantă. Vechile structuri și vechile scenarii care păreau să aibă o viață lungă s-au năruit sau sînt pe cale a se năru. Dilema dilemelor rămîne viitorul echilibrului european. Relația S.U.A. — U.R.S.S. și relația NATO — Pactul de la Varșovia sînt cele două axe care vor statordni calitatea acestui echilibru. Newsweek remarcă: Desigur, la acest

succes trebuie să contribuie și estul, per capita și în ansamblu. Deocamdată estul pare atît de bulversat de propriile sale probleme încît viziunea globală, de tip continental, este mai degrabă marginală în loc să fie esențială... Din punct de vedere vest-european, Statele Unite reprezintă o piață vastă și un gigant financiar, oricît de afectate ar fi ele de deficite bugetare și comerciale. Oficialitățile de la Bruxelles și din alte capitale vest-europene admit că au nevoie ca Washingtonul să fie de partea lor pentru a putea continua procesul de integrare și creștere economică. Și, în ciuda retoricii lor în sens opus, membrii agonizantului Pact de la Varșovia au nevoie de piața rusească, de petrolul și gazele rusești. Vor trece ani buni pînă cînd textilele poloneze și mașinile-unele cehoslovace vor atinge calitatea solicitată de importatorii occidentali. Bogata producție cerealică a Ungariei poate fi vîndută foarte bine rușilor. Pe piața vestică, cerealele lor nu ar face decît să sporească un excedent care deja scapă de sub control.

Dar nimic din toate acestea nu modifică opinia europeană universală conform căreia dominația superputerilor care a început odată cu Yalta este sortită să se termine curînd. Europa vrea ca reunificarea Germaniei să se producă lin pentru că este inevitabilă și justă. Europeanii se așteaptă ca americanii și rușii să urgenceze negocierile de la Viena asupra reducerii armelor convenționale pentru că armamentele care au rămas masate în Europa servesc un scop redus și pentru că ele costă mult. Ei doresc construirea unui sistem de securitate care să corespundă noii distinderii politice din Europa, un sistem în care Conferința pentru Securitate și Cooperare în Europa ar prelua unele dintre funcțiile îndeplinite acum de alianțele militare. Dar liderii europeni speră cel mai mult ca S.U.A. și Uniunea Sovietică să mențină un climat internațional de securitate în care integrarea vest-europeană și renașterea economică est-europeană să aibă șanse de succes.

RADU BUDEANU ■

Poluare

Cine maculează tran-
dafirul? (Fotografie de
Leonard Chioveanu)

La Miron, in Romană

Cum arată un atelier
foto privatizat. (foto-
grafie de Paul Agarici)

„Elcohep” într-o singură farmacie!

Ne scriu și ne telefo-
nează cititorii, rugin-
du-ne să aducem amă-

De la coadă adunate

Cum nu s-a priceput...

— Zău, de ce-om mai sta noi la co-
zile astea ?
— Păi, dacă nu stai, ce măninci ?
— Nu măninci !
— Hai, dom'ne, că tare mai ești
deștept ! Unde ai mai văzut dumneata
una ca asta ?
— În piață domnule, la Universi-
tate. Nu mai ții minte ? Până să vină
minerii să-i „convingă”, ăia de la cor-
turi n-au mîncat mai bine de o lună.
Tare a fost prost, frate !
— Cine ?
— „Odiosu”. Cum n-a știut el că
poți s-o duci atîta vreme fără să pui
nimic în gură... Atunci să fi văzut
„trai” pe noi !
— Ce trai, nene, fugi d' aici ! Numai
cînd mă gîndesc, mă ia cu leșin. Cum
declara unu 'greva foamei, sau cerea
cite ceva, cum punea securitatea pe el.
Să nu se afle ! Să nu se zică, vezi
Doamne, că nu e democrație, că n-are
omu' drepturi, că nu poate să-și zică
păsul... că așa și pe dincolo... Noroc cu
„Europa liberă”, sāraca ! N-o să zici
acu' că n-o ascultai ?
— Cum, nu ? Că, tocma d' aia spun
că ăia — „odiosu” — nu s-a priceput.
Uită-te acuma... Altă clasă, domnule !
Școală-naltă, ce mai ! Bunăoară, cu

studentul... cum îl cheamă ? A, da :
Marian Munteanu.

— Ce-i cu el ? Că, parcă el n-a fă-
cut greva foamei.

— Da' a fost acolo, în Piață. Și l-au
luat ? L-au luat.

— Cînd l-au luat nici nu mai eră în
Piață.

— Păi, nu ! Și acu' nu cere atîta o-
menire să-l elibereze ? Nu veniră și
niște francezi să-l apere ! Nu tot în-
treabă ziaristii străini de el ? Nu urlă
presa ? Nu s-au făcut mîtinguri ? Se
știe de el ? Se știe.

— Ei, și ? Cîinii latră, caravana
trece.

— Lasă, că nu prea le vine nici lor
la socoteală.

— Ce e drept, e drept ! Nu mai pot
să scoată oamenii nasul în lume că
hop, îi iau la rost : „Ce e cu Marian
Munteanu ?” Ș-atuncea, trebuie să
zică și ei ceva. Ba una, ba alta, cum
le vine atuncea, la moment. Că să
mai vedem, c-a făcut asta, c-a făcut
p'ailaltă, că să fie cum o zice domnu'
procuror general... Și, uite așa timpul
trece și tot p'a lor rămîne.

— Dom'ne, tot e bine că poți să
vorbești.

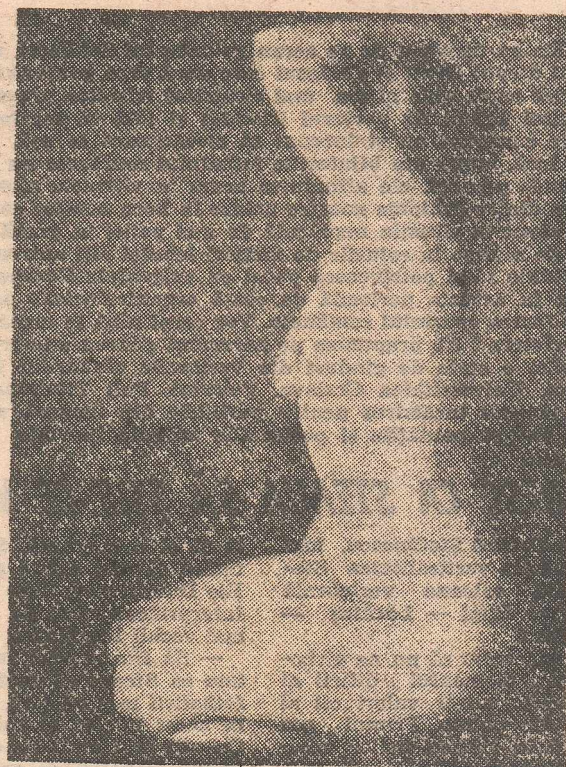
— Da, asta se cheamă că avem de-
mocrație. Noi vorbim, noi auzim.

— Ei, nu, că ne și răspund.

— Da, dar vezi dumneata, tocmai
aici, la răspuns se vede școala. I-a
naltă, ce mai ! Păi, ălalalt, la așa ceva
nu s-ar fi priceput în veci !

LIANA TATOS ■

Veneră, marmură caldă

În semn de omagiu colegilor de la „Oblio”
Fotografie de PAUL AGARICI ■

nunte în legătură cu me-
dicamentul „Elcohep”,
preparat românesc cu
efecte curative de ex-
cepție în combaterea
bolilor hepato-biliare.
Ne-am interesat și am
aflat că produsul a fost
pus în vânzare, cu trei
săptămîni în urmă, la o
farmacie din Piatra
Neamț. Reamintim că el
a fost obținut dintr-o
plantă descoperită pe
teritoriul țării noastre
de medicii orădeni,
Aristina și Ludovic El-
thes. Condiționat sub
formă de drajeuri la
Laboratorul „Plantavo-
rel” din Piatra Neamț,
el a fost oferit publicu-
lui larg la prețul de 45

lei (42 comprimate).
Această premieră far-
maceutică a fost prefa-
țată de mai multe arti-
cole apărute în presa
centrală și chiar prin-
tr-o emisiune televizată.
Dar decepție ! Mult aş-
teptatul medicament
continuă să se distribu-
ie numai la Farmacia
nr. 17 din Piatra Neamț.
Sute de bolnavi sînt ne-
voiați să ia drumul spre
acest oraș din nordul
țării. Avînd în vedere că
în România există apro-
ximativ 5 milioane de
persoane cu afecțiuni
hepatice și biliare, este
de așteptat un veritabil
exod. Situația este de
neînțeles. Medicamen-

tul (care nu necesită
substanțe din import) va
rotunji sensibil venitul
întreprinderii producă-
toare. Ca să nu mai vor-
bim de efectul terapeuti-
c. Lipsa ambalajelor
ni se pare tocmai de a-
ceea o scuza ridicolă
(L.T.)

Bienala umorului „Constantin Tănase” Vaslui 1990

A XI-a ediție a Fes-
tivalului-concurs de cre-
ație și interpretare ar-

tistică își propune ca,
între 20—30 septembrie
a.c., să reunească crea-
tori și interpreți din țară
și străinătate. Con-
cursul este organizat de
către Inspectoratul pen-
tru cultură al județului
Vaslui, în colaborare cu
Uniunea Artiștilor Pla-
stici, instituții de spec-
tacole și redacțiile pu-
blicațiilor „România li-
terară” și „Moftul ro-
mân”, pe următoarele
secții : literatură satiri-
co-umoristică ; salonul
de caricatură ; concu-

sul de interpretare (es-
tradă, formații, grupuri
și interpreți de satiră și
umor ; gala teatrelor cu
spectacole de comedie ;
zilele teatrelor de pă-
puși ; gala comediei ci-
nematografice. Informa-
ții se pot obține de la
Centrul de creație popu-
lară al județului Vaslui,
str. Ștefan cel Mare 68,
tel. 983/11 53 1, 14 08 7,
17 33 0/268 și de la Mu-
zeul județean Vaslui,
Piața Independenței 1,
tel. 11 62 6. (Reghina
Vărvici)

Aveți dreptul! Aveți dreptate?

Japca

Cu adîncă durere, a-
nunțăm că rubrica pro-
pusă nu de mult, „Jap-
ca”, are un succes ne-
bun. Cu speranța că nu
vom fi nevoiți să ex-
tindem spațiul tipo-
grafic la o pagină de
revistă, vă oferim în
acest număr rîndurile
domnului Vasile Solo-
mon din Buhuși, ju-
dețul Bacău. „Din dis-
poziția Ministerului
Finanțelor, s-a majorat
mai întîi valoarea clă-
dirilor, neținîndu-se
seama de gradul de u-
zură, astfel că, dacă
imobilul avea o valo-
are de 40.000 lei, s-a a-
plicat mai întîi o ma-
jorare a valorii de 40
la sută, ceea ce a dus
la creșterea valorii
imobilului la 56.000 lei.
În plus, coeficientul de
impozit s-a majorat de
la 0,75 lei la 1 leu la
sută, ceea ce a dus la
un impozit de 560 lei,
deci o creștere de 260
lei. Impozitul pe teren
s-a majorat și el, de la
0,10 lei la 0,40 lei pe
metrul pătrat. Mărirea
valorii clădirii și schim-
barea coeficientului de
asigurare a dus la creș-
terea valorii asigură-
rii de la 35 lei, la 105
lei. Peste toate astea,
s-a mai aplicat de că-
tre Gospodăria locală
comunală, o taxă asu-
pra terenului de 0,20
lei pe metru pătrat.
În ceea ce mă privește,
din 1989 viața mi s-a
„îmbunătățit”, plăti-
nd

Timpit să fii, să nu pricepi!

Întrebarea e simplă :
„Vechea cenzură își
face, bine mersi, dato-
ria ?” Cum la ora ac-
tuală puțini sînt cei
care ar putea — sau ar
vrea — să dea un răs-
puns oficial și, mai
ales, exact, să mergem
pe logică.
Margareta Beștelei
(str. Frumoasă nr. 35,
București) trimite cum-
natului, aflat în Irak,
o scrisoare. Plicul mai
conține și 38 de arti-
cole decupate din di-
verse ziare — România
liberă, Flacăra, Expres,
Dreptatea, Zig-Zag, Cu-
vîntul, 22, Contra-
punct. Articolele re-
latează evenimentele
din 13—15 iunie. Scri-
soarea ajunge în Irak.
Articolele, nu.

Nici nu-ți trebuie
prea multă logică spre
a ajunge la răspunsul
corect. Sau, mai sim-
plu spus, timpit să fii,
să nu pricepi.

Cit ciștigați, domnilor?

Ce mult trebuie să
însemne pentru Ma-
ria Lupu din comuna
Murgașu, satul Veleşti,
județul Dolj, suma de
140 lei, dacă din 1978
a bătut pentru ea pe la
toate ușile. Acești bani
amărîți reprezentau
pensiă ei de boală, pe

care a primit-o, vreme
de 10 ani și care i-a
fost sistată fără nici o
explicație.

Cît ciștigați pe zi,
domnilor ce alungați o
biată femeie, strîgîn-
du-i să meargă la
în plus 680 lei, în timp
ce veniturile de pen-
sionar au rămas ne-
schimbate. De această
situație a fost sesizat
Ministerul Finanțelor
la începutul lui iunie
1990, după ce, în pre-
alabil, au fost sesiza-
te organele locale.”
azil ?

Puțină osteneală? Doamnelor funcționare!

Din cîte știm, nici
pala revoluției din de-
cembrie, nici tăvălu-

gul evenimentelor din
iunie n-au trecut pe
la S.M.A. Vidra, ju-
dețul Giurgiu, secția
Berceni, așa încît, nu ne
îndoim, prin acele
locuri arhivele au rămas
neatinse. Și, în arhive-
le cu pricina, se va
descoperi, cu siguran-
ță, dacă se va osteni
cineva să caute, că
Petre Oniciuc din Bo-
toșani (str. Primăverii,
bl. 29, sc. A, ap. 7) are
de luat niște bani —
garanțiile și fondul so-
cial pe perioada iunie
— decembrie 1981. Ni-
meni nu s-a deranjat
să răspundă, vreme de
9 ani, la zecile de scri-
sori trimise de cores-
pondentul nostru.

Ce-ar fi ca, măcar
acum, să vă dați pu-
țină osteneală, doam-
nelor funcționare ?

Grupaj realizat de
LIANA TATOS ■

Veghe

Cu ochii deschiși spre toate tainele lumii. (fotogra-
fie de Gig Motoianu)

Poșta redacției

Năsui Nicușor — Birlad : Iată adresele grupurilor
școlare silvice care vor funcționa în anul școlar
1990—91 : orașul Năsăud (Bistrița-Năsăud), str.
Gării 1, tel. 62501 (liceu, școală profesională) ; com.
Gurghiu (Mureș), str. Republicii 4, tel. 4 (liceu,
școală profesională) ; Cimpulung Moldovenesc (Su-
ceava), str. 23 August 56, tel. 11893 (liceu, școală
profesională, școală postliceală) ; com. Brănești
(S.A. Ilfov), tel. 909/31270 (liceu, școală profesiona-
lă). Alte informații veți obține la secretariatele
grupurilor școlare respective sau consultînd revista
„Tribuna învățămîntului”. ● Ardonie Ion — Bu-
zău : Nu ne-ați comunicat „atitudinea” dv. ● Bobu
Elena — Vaslui : Ne rugați să vă publicăm adresa,
dar uitați să ne-o dați. Nu e nici în scrisoare, nici
pe plic. Dacă reveniți, explicați-ne clar ce doriți de
fapt ● Lenuța — com. Căcica (Suceava) : Vă sfă-
tuim să vă prezentați pentru consult la un specialist
urolog, spre exemplu la Spitalul Fundeni din Bucu-
rești, cu trimitere de la spitalul județean ● Gheor-
ghe Anghel — București : Vă recomandăm să ci-
tiți volumul „Bioterapie”, de Virgil T. Geiculescu,
apărut în Editura științifică și enciclopedică, 1986
● Morun V. Petru — Brașov : La transformarea
pensiei de invaliditate în pensie pentru limită de
vîrstă se păstrează cuantumul cel mai avantajos
pentru solicitant. În cazul pensionarilor de invali-
ditate gradul I, cu ocazia transformării sus-mențio-
nate cei în cauză primesc în continuare suma fixă
pentru îngrijire dacă rămîn în continuare cu pensia
de invaliditate care s-ar dovedi prin calcul a fi mai
avantajoasă ● Florescu Marian — București : Pier-
derea, deteriorarea sau distrugerea pașaportului eli-
berat de autoritățile române, din culpa titularului,
constituie contravenție și se sancționează cu amendă
de la 300 pînă la 500 lei ● Vasilescu Ion — Iași : Stu-
denții din învățămîntul superior seral au dreptul la
concedii de studii de pînă la 60 zile într-un an ca-
lendaristic, perioadă considerată vechime în muncă
proporțional cu numărul de ore pe care îl prestau
anterior cererii pentru concediul fără plată. De ase-
menea, studenții la seral pot candida, în aceleași
condiții ca și studenții de la zi, pentru obținerea de
burse în străinătate ● Dumitru Vasileică — Boto-
șani : V-am expedit ● Rohnean Viorel — com.
Siria (Arad) : Comunicați din partea redacției diri-
gentului oficiului poștal că în Catalogul publicațiilor
1990 revista Flacăra-BIS figurează în pag. 1 la po-
ziția 17A. Deci trebuie să vă aboneze.

REGHINA VĂRVICI ■

„EUROPENELE”, CĂTRE AL DOILEA SUFLU

Abia au dispărut de pe ecran golurile lui Schillaci, micuțul lui Stephi Graff și adidașul care dacă vrea poate să facă rost de orice cupă, abia ni s-a mai cicatrizat tristețea provocată de penaltii agățat de portarul irlandez și iată că meciurile din cupele europene au și început să clocănească la ușă. De astă dată, însă, multe din bijuteriile fotbalului românesc nu mai pot răspunde prezent, ele aflându-se acum în vitrinele altor firme. Citeva dintre echipele noastre prinse în hora acestor competiții s-au văzut în situația neplăcută de a-și petici în grabă formațiile, de a unge în rolurile de dirijori tehnici alți antrenori. Ele se chinuie să-și potrivească pasul cu exigențele Europei fotbalistice în actuala perioadă de ceață organizatorică asternută peste lumea sportului românesc. Vor reuși până la urmă să tină sus privirea? Ne propunem pe parcursul citorva numere să dezvoltăm o serie de gânduri din vestiarele cluburilor Dinamo, Steaua, Universitatea Craiova, Petrolul, Poli Timișoara unde a și început încălzirea pentru partidele din toamnă, să tălmăsim despre noutățile și potențialele apărute în viața acestor formații.

DORESC CA STEAUA SĂ ȘTIE CE VREA

— Costică Ștefănescu, mai poți păstra verticalitatea Stelei fără coloana vertebrală Lung — Hagi — Lăcătuș — Rotariu?

— Încercăm să nu ne girbovească momentul dificil al pierderii atîtor valori cit al bate din palme. Primul pas constă în lipirea noilor achiziții la nucleul jucătorilor rămași: Ilie Dumitrescu, Dan Petrescu, Balint Iovan (scăpat de bisturiu în urma unui tratament fizioterapie în Italia și relansat în forță în recuperarea terenului pierdut). Sedecaru, venit de la Jiul, este tipul de stoper de fier, dotat cu forță și bun joc aerian și, în plus, lipsit de timidități în accelerarea cu mingea la picior în zonele libere. La 20 de ani, fundasul sînga Munteanu reprezintă o speranță prin viteză, capacitate de efort dăruită în ambele faze, de atac și apărare, printr-o răutate în joc gen Lăcătuș. Deși de gabarit mic, orădeanul Ovidiu Lazăr are acel har al golului și calități tehnico-tactice cu sacul. Am încredere în posibilitățile de evoluție ale lui Săvoiu datorită flerului lui în fața porții și faptului că știe să se demarce ca o zvirlugă.

— La mijloc cam scîrție echipa...

— Nici chiar așa! Minea II poate deveni un titular de nădejde fiind recomandat de o tehnică deosebită, intuiție, violență ofensivă, toate surprinzătoare pentru abia 20 de ani. Beca este un jolly-joker tenace și de caracter, iar Răchi-

tă și el o speranță. Și să nu uităm că mai există și vedeta Ilie Dumitrescu, liber acum să interpreteze rolul de solist, și mai vechii Ilie Stan și Minea I.

— Să fim sinceri, ne așteptăm ca Steaua să facă rost de fotbaliști mai cu cotă, la modă în acest talcioc al racolărilor. Cu atît mai mult cu cît a exportat fotbaliști en gros. Dar aflăm de la conducerea clubului, că, la ora actuală, culmea, Steaua nu are cum opera cu contul ei în dolari pentru achiziționarea de noi jucători iar bani nu tocmai albi prin serviete și sacose nu există.

— Lipsa unui statut limpede al cluburilor și a unei reale independențe financiare ne-a împiedicat să ne întărim cum ne-am fi dorit. Sperăm că în iarnă sau în campionatul viitor să mai grefăm prin transfer un mijlocăș și un virf.

— Apropo, cum va suna partitura dirijată de Costică Ștefănescu?

— Îmi doresc ca Steaua să știe ce vrea și să facă ce știe. Indiferent de galoanele adversarului. Tactica va păstra însă un echilibru între faza de atac și cea de apărare. Nu vom renunța la maniera ofensivă de joc, dar nici nu vom ataca aventurist, cu pieptul gol. Cum să jucăm rolul lui Don Quijote cînd toată lumea bună a fotbalului s-a ferecat cu zeci de lacăte în defensivă? După ce a stat ani de zile în fotoliul de prim rang, Steaua a intrat inevitabil în reparație capitală. Reconstrucția unei echipe este un drum lung, nu tot-

deauna asfaltat. E greu de precizat cînd ajungi în gara finală. Tocmai de aceea, așteptăm de la suporterii noștri înțelegere, răbdare și aceeași inimă caldă. Succesele, firesc, nu se vor mai înșira ca mărgelile. Printre ele își vor face locul și mîhniri inerente. Fotbalul fiind o felie de viață se confruntă și cu sușuri dar și cu coborîșuri.

— Cum îi veți privi în ochi

pe nord-irlandezii de la Glen-teran Belfast?

— În Italia, Camerunul a arătat ce înseamnă și în sport buturuga mică. Și apoi, să nu uităm că fotbalul britanic, chiar cel de la periferie, stă pe picioare tari și parcă n-ar avea plămîni. Ne vom strădui să nu facem de rușine firma Steaua și să putem discuta în curînd despre adversara din turul doi.

UN CLUB SĂRAC CREDE ÎN ȘANSELE LUI

Club bogat, club sărac. Dar după cum se pare, în vara transferărilor noastre, asta nu prea contează. Și dacă Steaua, cu valuta ei de multe zerouri, s-a încercat în meandre birocratice neputîndu-și nici ea achiziționa jucătorii doriți, despre Petrolul, prin buzunarele căruia suflă vîntul, ce să mai vorbim! „La bursa fotbalistilor se rostesc niște sume încît îți îngheață respirația, oftează antrenorul ploieștean Virgil Dridea. Cum să ne prezentăm la tratative cînd portofelul nostru e pe zero? Cîțiva jucători n-au mai primit salariu de la întreprinderi. Înființarea cluburilor profesionale ne-ar avantaja. Am putea supraviețui din încasări căci tribunele au fost destul de populate. Există speranțe să fim înfiați și de un sponsor din Italia, o firmă de cafea. Dar pînă atunci, deși cupele europene bat la ușă, n-am reușit să ne întărim lotul cum am fi dorit”. Transferarea lui Sorin Drăgan de la Brașov seamănă de altfel cu o anecdotă. Culmea, Petrolul este nevoit să-și cumpere propriul jucător. „După ce l-am crescut în curtea noastră, l-am împrumutat pentru rodaj în județ, la Steaua Mizil. Prin biliardul campionatelor trecute, însă a intrat în circuitul clubului militar. Fiind oferit în schimb Brașovului. Așa că acum trebuie să plătim pentru el un decont nu subțire clubului de sub Timpa. Încercăm printr-un referat înaintat Federației să ne recuperăm și foștii juniori Răchită și Negoită, aflați în Ghencea. Craiova ne-a promis că ne împrumută pe Dudan și Zburlea, iar stoperul Ioniță de la

Autobuzul se află în testare. Deocamdată acestea sînt doar vise”.

Privind însă jumătatea plină a paharului, se poate afirma că Petrolul n-a fost zgîlțit de seismele plecării în masă a unor jucători ca alte formații. Doar rezerva Hincu și-a făcut bagajele. Prin sudarea prosopăturilor, lotul nici n-ar arăta rău. „Atuurile noastre rămîn omogenitatea și jocul colectiv. Evoluția în Cupa Interfoto a urmat un traseu normal. La primele meciuri ne-am prezentat doar cu 4 antrenamente în picioare. De aici și jocul schiopătat din partidele de început.

Din păcate, la tragerea la sorți a Cupei UEFA, pe ploieșteni nu i-a prea mîngiat norocul. Deși își doreau să aibă în fața pe Slavia Sofia, Salonic sau Omonia Nicosia, iată că trebuie să dea piept cu vechiul nostru client Anderlecht. „Deși reprezentă o firmă de temut, să vă spun sincer, belgienii parcă nu-mi provoacă coșmare, se confesează antrenorul Dridea. Avem și noi șansa noastră. Importantă este prima partidă de la Bruxelles. Vorba aceea: pornim la un meci nu, poate cîștigăm! Am încredere în contraatacurile noastre tăioase, în viteza lui Catina, în șuturile de la distanță, semnate de Greaca, Ursea, Grigore, Lazăr. Acasă, poate-o ntoarcem ca la Ploiești și-i păcălim cu un gol. Spectatorii noștri merită să le dăruim o mare bucurie. Sînt prea hazardat dacă afirm că 50 la sută din șanse ne aparțin?” Să dea Dumnezeu!

Grupaj realizat de FLORIN CONDURĂȚEANU

Cine a faultat visul lui Dan Petrescu?

Domiciliul fortat de pe tusa al lui Dan Petrescu a luat sfîrșit. Abia reintrat în echipa sa, chiar în primul meci de pregătire, a și perforat poarta adversarilor. Din păcate, mingea a fost scoasă din plasă de portarul „Gloriei” Bistrița și nu de cel irlandez, cum am fi dorit cu toții. Chemarea golului, apetitul fundasului stelist pentru ofensivă erau pregătite să izbucnească în teren chiar înainte de mondiale. Totuși cineva le-a mai ținut sub lacăt și după încheierea convalescenței de după accidentul din primăvară. „Am intrat în sala de chirurgie din Luxemburg

cu un singur gînd: să joc în Italia. După ce laserul mi-a sudat ligamentele, am alergat kilometri fără număr, am ridicat de mii de ori acasă piciorul încălțat cu sandauna cu talpă de plumb. Mucșindu-mi buzele pînă la singe și măsuring mereu pulpa slăbită de imobilizare. Treptat, mușchii și-au recăpătat sănătatea, prospețimea. Simțeam că pot să joc și eram sigur de un randament asemănător cu cel din meciurile de calificare.”

Și totuși, inexplicabil, usa lotului național s-a trîntit în fața lui Dan Petrescu. „În ziua expertizei finale, un medic, pe

nume Popescu, mi-a privit în grabă genunchiul și și-a comunicat părerea unei comisii. Mă așteptam să fiu supus unor probe serioase. Decizia a sunat nedrept, nemilos: inapt pentru joc”. Un consult medical făcut lăutărește, după ureche, a șters cu buretele lupta încrîncenată a acestui sportiv de a recupera în timp record validitatea piciorului accidentat. „I-am telefonat lui Jenei și acesta m-a asigurat că fac parte din lot. La prînz însă, cînd s-a anunțat la radio componența naționalei, eu fusesem uitat. Antrenorul reprezentativei a pasat vina pe federație, pasămite autoarea întocmirii listei”. Așa că, în Italia, deși se simțea în formă, Dan Petrescu a făcut parte din „echipa” de neveste și prieteni de pe lîngă națională. „Nu

mai știam ce să cred. Simțeam din șuturi și sprinturi că genunchiul uitase de boală. L-am consultat pe unul din cunoscuții medici din Napoli, cel care-l tratează și pe Iovan. După teste amănunțite m-a întrebat de ce nu mă aflu pe gazon. Nu știu cine mi-a faultat visul frumos de a arăta ce pot la mondiale. Oricum, dacă naționala se mai află în parohia lui Jenei, eu nu mai răspund la convocări.”

Ne prisosea în Italia setea de gol a lui Dan Petrescu ca să rescriem în 1990 scenariul nedreptății aplicat lui Dobrin la Guadalajara? Cine i-a refuzat unui tînar sportiv, cu aport deosebit în calificarea României, poate nerepetabilul tren al vieții spre marele succes? Timpul, cu siguranță, va da răspunsul în plic. F.C.

Vremurile sînt cum sînt

DAR VREMEA?

În fiecare an, nouă, meteorologilor români, sfîrșitul lunii Iulie Cuptor ne răscolește sufețele. La 30 iulie 1884 a luat ființă Serviciul Meteorologic al României sub conducerea prestigiosului profesor Ștefan Hepites.

Asadar, aniversăm în aceste zile, anul 106 al existenței Institutului de Meteorologie și Hidrologie. Momente fierbinți, cu atît mai mult cu cît, pentru zona României, natura însăși a făcut ca ultima decadă a lunii Iulie să reprezinte în sens climatologic una dintre

cele mai călduroase perioade din an. Cel mai recent sfîrșit de iulie călduros îl constituie intervalul 18—26 iulie 1987, cînd, aproape 40 de Stații meteorologice au depășit vechile recorduri.

Luna lui Cuptor din acest an a trecut cum... „una caldă una rece” fără să stabilească vreun record. După un debut „în forță”, cu temperaturi cu 2°—9°C peste valorile normale, au urmat apoi intervale cu răcirii și încălziri succesive, fără ca „plita” să se încălzească prea mult. Cea mai ridicată valoare a temperaturii a fost de 38°C înregistrată în primele zile ale lunii la cîteva localități din sudul țării.

Dar să nu respirăm încă

ușurați, pentru că, luna august poate oferi și ea multe surprize.

Dar, cum va fi între 1—7 august ac.

În primele zile ale intervalului vremea va fi frumoasă și călduroasă mai ales în regiunile din sudul țării. Înnoirări temporare ale cerului se vor produce după-amiaza în zonele nordice, la deal și munte unde vor cădea averse de ploaie însoțite de descărcări electrice.

Temperaturile maxime vor fi cuprinse între 26—36°C izolat mai ridicate în sudul țării iar minimele se vor încadra între 10 și 20°C ușor mai mari în sud-vest. În a doua parte a săptămîinii, odată cu nătrun-

derea unui aer ușor mai rece în altitudine, gradul de instabilitate al masei de aer va crește. Deci, aversele de ploaie și descărcările electrice vor fi posibile în majoritatea zonelor țării.

Acestea vor fi însă de scurtă durată și credem noi... binevenite. Fondul termic va fi mai coborît decît în zilele anterioare, cu 2°—3°C.

Pe Litoral va fi o vreme caldă și în general frumoasă. Unele înnoirări ale cerului se vor produce în zilele de joi și vineri, fără a fi însă de lungă durată. În aer se vor înregistra la amiază 26°—29°C, iar în apăs 20°—22°C.

OTILIA DIACONU

Flacăra

EDITURA „PRESA LIBERĂ”

Stan Pelteacu
Ion Ciucescu

REDACȚIA

REDACTOR ȘEF

George Arion

Redactori șefi adjuncți: -

Constantin Dumitru

Ion D. Goia

Secretar general de redacție: Oprea Georgescu

■ PUBLICIȘTI COMENTATORII (2569): Dumitru Constantinescu, Roxana Paicu Manolescu, Horia Pătrașcu.

■ ANCHETA-REPORTAJ (2600, 2542): Dorin Sălăjan, Pașcu Balaci, Petre Barbu, Radu Ciobotea, Cristian Pavel, Mihai Stănescu.

■ DREPTURILE OMULUI (2559): Dorin Gherghinescu, Mihail Gălățanu, Liana Tatos, Paul Vinicius, Reghina Vărcvi.

■ CULTURĂ-ÎNVĂȚĂMÎNT (2569): Ion Zubacșu, Sorina Man, Margareta Mureșan.

■ FOTOREPORTAJ (2528): Paul Agarici, Gabriel Bugnar, Eduard Constantinescu, Elena Ghera, Gig Motoianu.

■ SECRETARIAT TEHNIC DE REDACȚIE (2123, 1453, 2072): Mircea Popp, Maria Bărbulescu, Pompiliu Dumitrescu, Sevghin Omer, Smaranda Petrea, Cornel Speriatu, Angela Ștefănescu, arh. Adrian Petrescu.

■ SECRETARIAT (2002, 2558): Constanța Balaban, Mihaela Moroșanu, Eugenia Vasile.

FLACĂRA BIS

Secretar general de redacție Răzvan Bărbulescu (2123)

Liviu Timbus (2128), Aurelia Boriga, Florin Condurățeanu (1700).

REBUS

Redactor șef adjuncți

Tudor Octavian (1457)

Adrian Mitu, Alexandru

Păsărin, Alexandru Paler, Elena Grecescu, Bogdan Viad, Aurel Ștefan Alexandrescu, Simona Simzianu (2036).

Adresa redacției și administrației: București, Piața Presei Libere nr. 1 cod 71311. Telefon: 17 60 10, 17 60 20 (cu interioarele trecute în paranteze de mai sus); secretariat redactor șef: 2002; redactor șef adjuncți: 2558 (C. Dumitru), 2560 (I. D. Goia); secretar general de redacție: 2143; public relation: 2600.

Cititorii din străinătate se pot abona prin ROMPRES-FILATELIA, Sectorul export-import presă P.O. Box, 12-201, telex 10876, prsfir București, Calea Griviței nr. 64-66.

TIPARUL:

Combinatul
poligrafic
BUCUREȘTI

16 pagini — 3 lei

ULTIMA ORĂ

Asta e
părerea mea
și sînt
de acord cu ea!